

*he copiat així la novel·la seguint
periantle com corbe en la mareixa.*

EL MIRALL

núm. 80

500 ptes.

Dossier Mallorca: Reptes de la societat de la informació

Entrevista Joan Flaquer, conseller d' Cultura, Educació i Esports

Semblances Josep Palau i Camps, Damià Huguet i Miquel Àngel Riera

Societat Miquel Martí i Pol reflexiona sobre la seva obra

"SA NOS TRA"

Obra Social
i Cultural

**Amb el patrimoni
cultural de
les Balears i el seu
principal exponent:
la llengua.**

**Col.laboració en
publicacions editades
íntegrament en català:**

Tià de Sa Real

El Turó

Enciclopèdia de Menorca

Enciclopèdia d'Eivissa i Formentera

**Col.laboració amb
institucions:**

Universitat de les Illes Balears

Obra Cultural Balear

Institut d'Estudis Eivissencs

Institut Menorquí d'Estudis

Cercle artístic de Ciutadella

Associació de Premsa Forana de
Mallorca

Joves de Mallorca per la llengua

Escoletes Mallorquines

Fundació Teatre del Mar

Grup d'Ornitologia Balear

Edita:

OBRA CULTURAL BALEAR

Publica:

Associació EL MIRALL

C/ la Impremta, 1 - 07001 Palma

President: Ferran Gomila

Editor: Antoni Mir

**Producció, Administració
i Publicitat:**

C/ de la Impremta, 1 Pral. 2^a
07001 Palma (Mallorca)

Tel. (971) 725937

Telefax: (971) 719385

Apartat de Correus 179

07080 Palma (Mallorca)

Delegació a Barcelona:

C/ de la Montcada, 20

(Palau Dalmases)

08003 Barcelona

Delegació a València:

C/ de Moratín, 15

46001 València

Director:

Gaspar Valero i Martí

Redactora en cap:

Joana Mas i Sastre

Secretari de redacció:

Tomeu Martí i Florit

Consell de redacció /

col·laboradors

Jordi Caldentei

Isidor Marí

Salvador Cardús

Francesc Bujosa

Catalina Valriu

Josep A. Grimalt

Macià Blàzquez

Francesca Bosch

Pere Estelrich

Antoni Ginard

David Ginard

Antoni Marimon

Maties Oliver

Andreu Ramis

Pere Rosselló

Biel Mesquida

Publicitat: Santi Adrover

Els articles publicats en aquesta
revista expressen únicament
l'opinió dels autors.

Disseny coberta: Miquela Vidal

Fotos: Joan Celià

Disseny : Carles Oubiña

Maquetació : Tomeu Martí

Fotocomposició:

Documenta Balear SA

Impressió:

Xisco Arts Gràfiques

C/ del Baix Riera, 1-A, Palma.

Tel.475754

Dipòsit Legal:PM-10-1987

EL MIRALL

SUMARI

Dossier 7

ELS REPTES DE LA SOCIETAT DEL FUTUR

Un grapat d'experts esbrinen com
serà la societat del futur en matèria
tecnològica. En el dossier, es parla
del Parc Bit, de la llengua enfront
de la informació, del campus virtual
de la UIB i de la febre de la
Internet.

4 Cartes al Director

6 Editorial

Opinió

Punyetera democràcia,
per Miquel Payeras.

22

L'home del Martini
per Beatriu Valls

29

Un petit corc
per Francesc Bujosa

37

Societat 30

**Entrevista amb
Miquel Martí i Pol.**
L'escriptor afirma que
ara escriu molt a poc
a poc. "Em passo
mesos sense escriure
res, fins que, de cop,
surten un poema".

Entrevista 23

LA VERSATILITAT D'UN CONSELLER. DE TURISME A CULTURA

Joan Flaquer, conseller d'Educació,
Cultura i Esports, es pronuncia sobre
l'Ordre Rotger, la política
lingüística, la Universiada i altres
temes. També reitera la seva voluntat
de diàleg.

I-IV Notícies de l'Obra

Els itineraris de les Rondalles 32

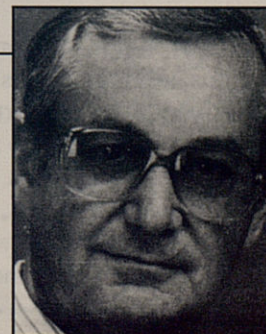
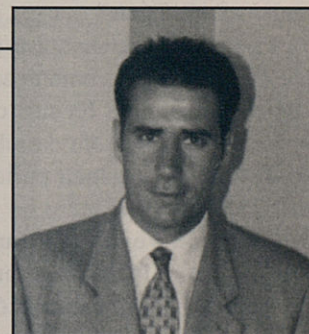
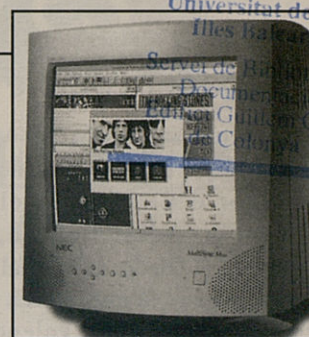
En aquest número comença
la primera entrega dels
recorreguts rondallístics
que ha dissenyat Gaspar
Valero.

Tendències

Art
Joan Tortella.....36
Cinema
Pau Rosselló.....38
Llibres
Biel Mesquida.....40
Música
Àlex Volney.....42

Semblances 17

La mort dels escriptors Miquel Àngel
Riera, Damià Huguet i Josep Maria
Palau i Camps ens omplí de dol. Ara
tres firmes, Pere Rosselló, Bartomeu
Fiol i Antoni Nadal, ens parlen de la
vida i l'obra de tres grans de les lletres
catalanes

Una Comunitat de paper couché

En el passat número d'El Mirall, vaig llegir l'interessant article del director d'El País, en el País Valencià, Adolf Beltran, amb motiu de la Diada, en el qual reflexionava sobre la invisibilitat de les comunitats balear i valenciana. Beltran deia textualment: "Balears i valencians vivim a comunitats invisibles. Una crosta de tòpics econòmics i folklòrics, amb la inestimable ajuda de la inconsistència dels nostres dirigents i de les nostres estructures polítiques, amaga a l'exterior la riquesa d'unes realitats socials i culturals tan plenes de problemes, de lluites, de virtuts i defectes com les de qualsevol altre país".

El periodista assenyalava també que els mitjans de comunicació de l'Estat tendeixen a fer-nos cas en moments de catàstrofe o amb ocasió de festes o de banals curiositats turístiques. Aquest estiu he pogut constatar la veritat d'aquestes paraules. Els mitjans de comunicació, especialment la televisió i les revistes del cor, o de paper *couché*, han vingut a fer el seu agost a l'illa. Mallorca ha estat el centre d'atenció a tot l'Estat durant l'estiu. No debades, l'illa s'ha omplert de personatges famosos que han vingut a participar al doble joc de mirar (si realment havien encertat el lloc per passar les vacances, segons la categoria de les persones que compartien l'espai estiuenc amb ells) i ésser mirats.

Durant dos mesos, Mallorca ha estat l'aparador de la resta de l'Estat espanyol. L'illa sortia en els telediaris de Madrid amb motiu de la Copa del Rei, o de la visita del president del Govern, José María Aznar, a Marivent. Però també tota una colla de famosos i

pseudofamosos s'han deixant fotografiar pels *paparazzis*. Fins i tot, la periodista Maruja Torres ha aterrat a Mallorca com a enviada especial d'El País per fer un retrat sardònic de la realitat a la seva secció *Hogueras de agosto*.

Però jo em pregunto, després d'un estiu ple de saraus, famosos, flai-xos dels fotògrafs, sopars al Port de Portals i precioses platges, qui ens farà cas el mes de novembre o d'octubre? Probablement, Mallorca serà oblidada fins al proper estiu.

Mateu Bonnín.
Sineu.

Mallorca no parla com tu

Quan fa uns mesos es publicà el *Diari de Balears*, els seus impulsors varen llançar una campanya publicitària per tal d'aconseguir captar l'atenció dels futurs lectors que proclamava: "Balears parla com tu". Aquesta afirmació es pot substituir per una altra de més adient pels temps que corren a l'illa. Ara podem dir: Mallorca no parla com tu, parla en alemany. Quan escric aquesta sentència, un calfred em recorre el cos perquè em fa por que, de mica amb mica, i quasi sense que ens n'adonem, les nostres senyes d'identitat quedin esvaïdes dins la colònia alemanya que està apoderant-se de l'illa.

El fibló alemany no tan sols es dedica a comprar, amb la seva poderosa moneda, cases, sobretot per fer hotels i especular amb la seva revenda, i enormes extensions de sòl, sinó que, per afegit, està infiltrant-se dins la nostra cultura. Les immobiliàries han substituït el tradicional cartell *For sale* pel *Cu Verkaufen*. Primer, el castellà li va llevar terreny al català i després l'anglès es va imposar al castellà i, ara, l'hegemonia és de l'alemany.

El nostre idioma no ha regnat gairebé mai al seu país. En aquests moments, més que mai, el català necessita la protecció i l'impuls dels ciutadans que vivim aquí, i de les autoritats que ens governen.

El fibló germànic no té mesura i, si ens descuidam una mica, aviat no anirem a prendre una copa a un bar sinó a un *kneipe*. De fet, sé d'alguns que ja van a fer una birra a la *BierstraBe* en lloc d'anar a gaudir d'una cervesa al carrer del mateix nom. Què passa? ningú ja no beu palo amb síf a l'hora de l'aperitiu, llevat del meu oncle Lluís de Selva. Pel que es veu, el palo també necessita protecció.

Ignasi Bonet.
Palma.

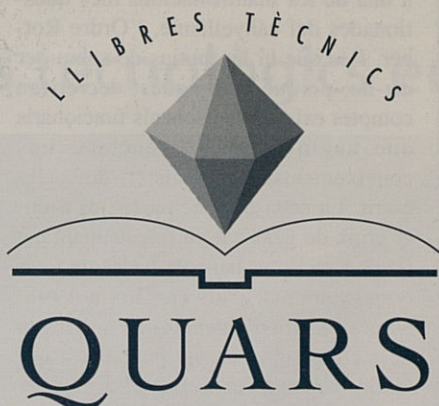
Tornen els polítics

Amb el més de setembre torna la normalitat a la vida quotidiana: el nins comencen l'escola; el pares, la feina, i els polítics tornen a ocupar-se dels assumptes que deixaren pendents l'agost. Com a ciutadà de les Balears, demanaria als polítics que durant aquest curs facin propòsit d'esmena i comencin a governar de bon de veres. Des que Matas va engegar Cristòfol Soler (millor dit, des que la majoria del grup parlamentari del PP va protagonitzar un colp d'estat que va acabar amb la presidència de Soler) tot ha estat un desgovern. Els membres del PP s'han dedicat a protagonitzar un *Falcon Crest* a la mallorquina per tal de veure quin d'ells aconseguia més poder. M'agradaria que, a partir d'ara, tot fos diferent, però em sembla que no podem trair la realitat, i el que és cert és que la política balear, farcida de casos de corrupció, té poques possibilitats d'arreglar-se, per a bé, en els pròxims mesos. Més bé sembla tot el contrari.

Josep Marí.
Eivissa.

¿Ciències o lletres?

ELS TEUS LLIBRES DE TEXT

LLIBRES TÈCNICS - MEDICINA - INFORMÀTICA

Reina Esclaramunda, 13 . Telf. 72 64 96 - Fax. 72 05 88 . 07003 Palma de Mallorca.

PEDAGOGIA - PSICOLOGIA - CIÈNCIES SOCIALS

Pge. Papa Joan XXIII, 5-E • Geranis Centre - Tel. 71 33 50 . Fax 72 04 44 • 07002 Palma de Mallorca.

Born de llibres

LLIBRERIA DELS JOVES, SECCIÓ D'OFERTES

Sant Miquel, 55 - Tel. 71 03 04 - 72 75 40 - 07002 Palma de Mallorca.

Radio
Born

BULEVARD

Fer pinya, fer xarxa

Si feim una mica de repàs damunt-damunt dels dies que duim de govern Matas, no podem bravejar de gaires avanços i, encara pitjor, de gaire bones expectatives. Per començar, el nou president va dir que en relació a la política lingüística anunciada per l'anterior executiu presidit per Cristòfol Soler, "no faria cap passa enrere". Però com que més enllà de l'exemple institucional de l'anterior president, ben necessari i desitjat després de dotze anys de sequera canyellista, no es pot fer recompte de mesures de govern adoptades durant l'any en què s'haurien d'haver dut a terme, cal demanar-se què vol dir Jaume Matas amb aquesta frase. Exemple, no en dóna gaire perquè contesta en castellà a les rodes de premsa si el periodista li fa la pregunta en castellà, prescindint de la ciutadania que l'escolta per ràdio o segueix la notícia per TV. Matas ha dit que la llengua no serà la principal preocupació del seu Govern. Però tothom sap que la llengua està en perill, que el seu ús recula i molt significativament a la Badia de Palma, que les mesures de protecció i foment de la seva utilització social estan gairebé totes per adoptar encara. No aclarirem res amb *no fer passes enrere* i si Jaume Matas roman mans plegades ja haurà complit la seva paraula. Es tracta de fer passes envant. Recordem, com deia el manifest de la imponent Cadena Humana de 1995, a "...les institucions i els governants de la nostra Comunitat Autònoma, i molt especialment al seu president i al Govern Balear, presents i futurs, que l'Estatut d'Autonomia els encarrega el mandat legal de protegir i defensar la llengua i la identitat històrica de les Balears i per això reclamam públicament que passin del desinterès actual a l'acció decidida i constructiva en favor del país". Esperem que en poc temps, el nou govern autonòmic expliqui quines passes es proposa dur a terme. En aquest cas, cal reflexionar sobre quina casta de passes es tractarà i, sobretot, sobre quan arribaran. Si parlem del recent Decret de Funció Pública és cert que no podem parlar de passes enrere, senzillament parlem d'una presa de pèl,

tal com sona, i ens limitam a reproduir les paraules amb què l'ha qualificat públicament una persona, Aina Moll, que va donar i encara dóna suport públic a una de les manifestacions més qüestionades del canyellisme, l'Ordre Rotger. I és que hi ha motius de sobra per dir-ho, perquè amb aquest decret fan comptes exigir, i tan sols als funcionaris que hagin de ser llicenciats, uns coneixements elementals (!) de català escrit. La resta de funcionaris, és a dir, el gruix de gent que fa fonamentalment feina d'escriure, tan sols haurà de tenir coneixements orals (i, fins a 1998, només l'haurà d'entendre) de la llengua dels ciutadans que els pagam i a qui teòricament toquen servir.

A la vista d'aquesta feta, com podem esperar que serà el "Decret de Mínims" de català a l'escola que ha anunciat el conseller d'Educació, Joan Flaquer? Seran uns mínims dignes que permetin establir un sistema educatiu, progressivament però sense pauses, plenament arrelat al país i en la llengua del país? Si hem d'atendre als precedents que tenim fins ara, incloent la recepció vergonyant als representants ostentosos de l'analfabetisme gonella, ens hem de sentir pregonament peocupats.

Tot i amb això, hem de mantenir l'esperança. Ni el més despreocupat dels governs podria prescindir dels seus deures estatutaris amb la llengua i la identitat d'aquesta terra. Ni tampoc de la força i de la puixança de les mobilitzacions populars, que, com les que hi ha hagut aquests dos darrers anys, no han fet més que començar. En qualsevol cas, al Govern Matas no li sobra el temps per començar a fer el seu camí. L'ús oficial per part les institucions i els seus representants, el català com a vehicle de tot l'ensenyament, un mapa audiovisual propi i l'estaloniament als mitjans escrits en català, complementat amb mesures útils d'impuls a l'ús social n'hauran de ser, obligadament, els punts de referència.

En un altre ordre de coses, aquest estiu s'ha produït un autèntic goteig d'informacions referides a l'autogovern i a la discriminació de les Balears a causa de la pluriinsularitat. El Govern Matas ha

ulimitat l'acord per a la transferència de l'Insero i presumiblement quan es publiqui aquest editorial també s'haurà confirmat la transferència de la Universitat amb un acord que per un costat assoleix un finançament de 4.500 milions coincidint amb el que sol·licitava la UIB però que, per l'altre, exonera l'Estat del capítol d'inversions, partides que haurà d'assumir una Comunitat Autònoma que ja pateix un fortíssim dèficit d'infraestructures. També ens hem de demanar quan i de quina manera arribaran les competències en Educació, previstes al Pacte Autonòmic, i Sanitat. Per acabar, hem de gratar en el capítol de la insularitat. Darrerament hem vist com Iberia, una companyia lligada a l'Estat, vol cancel·lar segons quins vols a tres importants ciutats de països europeus. La mesura és dolenta per a la nostra economia turística i l'opinió de les patronals del sector, liderades pel Foment de Turisme, ha estat de denúncia frontal. Es veu que les Balears continuen sense llevar gaire la son a les altes instàncies estatals per molt que siguin del mateix partit els governs de Madrid i Palma. Qui trobi que feim llarg amb aquesta afirmació, que miri com a la Península les grans empreses benzineres s'estiren els cabells per veure quina posa a més bon preu la benzina però, mentrestant, a les Balears els preus no davallen perceptiblement. Altra volta tocam amb les mans la necessitat (no ja la conveniència) de veure reconeguda amb continguts polítics i econòmics, no de boca, la nostra pluriinsularitat. Tant els costaria als de Madrid agafar d'una vegada un mapa, pegar-li una ullada, comprovar que som no una sinó quatre illes, i ficar-se dins el caparrí que això genera uns costos econòmics que no tenen les terres del Continent? Les Balears volen i necessiten el tracte que mereixen com a nacionalitat històrica que són. Volen i necessiten el reconeixement de la seva insularitat, ja previst constitucionalment.

A la darrera Escola d'Estiu, una mestra va dir que necessitam fer pinya i fer xarxa des de la societat civil per la llengua, la identitat i l'autogovern. Fer pinya i fer xarxa. Posem-nos-hi tots, perquè encara fa falta. O potser, fins i tot, fa més falta que mai.

...

Com serà la societat del futur?

Quins reptes tecnològics ens esperen?

En aquest ample dossier hem volgut donar al lector una sèrie de pistes sobre el que serà la societat de les noves tecnologies. De fet, ara estam entrant, a poc a poc, dins un món quasi fantàstic dominat pels mitjans electrònics. Per a ajudar el lector a desxifrar les claus de la societat cap a la qual caminam, hem acudit a una sèrie d'experts en

la matèria. Llorenç Valverde escriu sobre el que és el Parc Bit i què es pretén amb la seva construcció. Antoni Sola ens submergeix en la xarxa mundial Internet. Isidor Marí parla dels reptes lingüístics que implica la societat de la informació. L'article de Bartomeu Jaume Serra ens defineix el que serà en un futur el campus virtual de la UIB.

DOSSIER

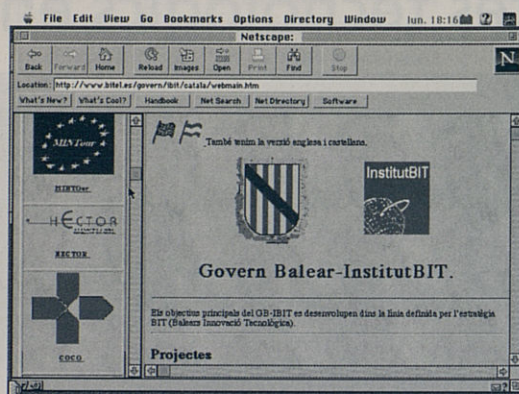
BIT: un parc, una estratègia i... un futur?

ParcBIT és el nom que tracta d'identificar un projecte del Govern Balear que, segons es pot llegir en les nombroses publicacions específiques del Govern mateix, «ofereix una nova manera de viure i treballar en l'era de la informació» i, a més, també vol ser «un exemple de desenvolupament sostenible, tot demostrant que és possible generar *creixement econòmic* sense necessitat de sacrificar el *medi ambient*». Encarar el segle XXI requerirà «prendre el tren de la innovació» i diversificar un model econòmic que, ara per ara, està excessivament basat en el turisme de massa.

En definitiva, «el projecte del ParcBIT busca la prosperitat econòmica de les Balears en la creació d'empreses innovadores i en l'atracció de professionals altament qualificats que desenvolupin activitats intensives amb projecció exterior».

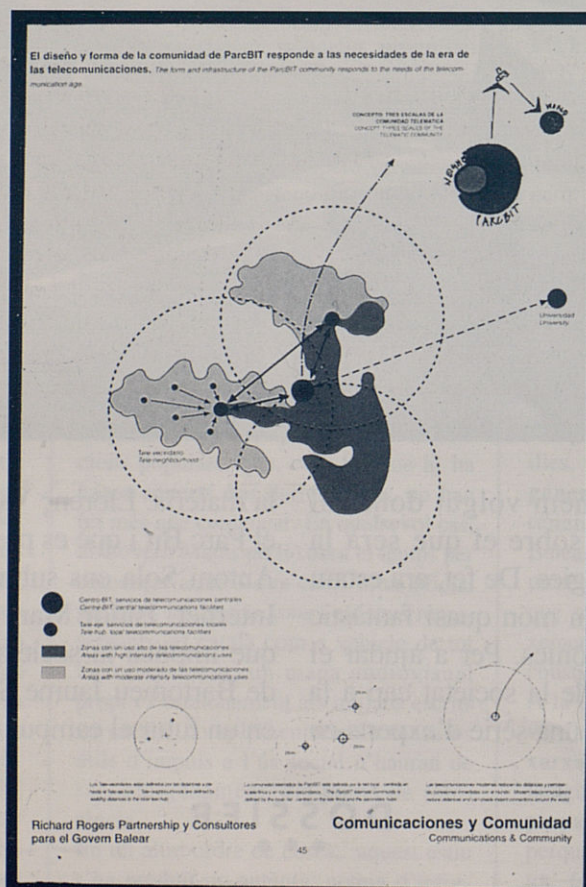
I qui s'ho creu, tot això? I el que encara és més important, qui s'ho ha de creure? De moment, és sabut que per a determinats sectors de l'escannada societat balear aquesta grandiloqüència només descriu una altra urbanització de luxe —més o menys camuflada— amb una bona infraestructura de telecomunicacions, que, amb l'excusa que està prop de la Universitat de les Illes Balears, podria ser que fos la seu ideal per a empreses que puguin exhibir d'alguna manera el segell «alta tecnologia». No seré jo qui digui que no hi ha certament motius per justificar algunes suspicàcies, però, al mateix temps, em deman si aquesta mateixa desconfiança no deu haver fet de bosc que ens impedeixi —àdhuc involuntàriament— veure els arbres de les actuacions que, en el marc de l'anomenada estratègia BIT —de

pament sostenible, tot demostrant que és possible generar *creixement econòmic* sense necessitat de sacrificar el *medi ambient*». Encarar el segle XXI requerirà «prendre el tren de la innovació» i diversificar un model econòmic que, ara per ara, està excessivament basat en el turisme de massa.

Balears Innovació Tecnològica—, ha anat fent el Govern Balear des de fa alguns anys.

El fet és que el ParcBIT, per si mateix, té molt de projecte urbanitzador: es va convocar un concurs internacional entre arquitectes de renom mundial; el projecte guanyador és de l'equip de Richard Rogers —amb seu a Londres—; i la propaganda que se n'ha fet fins ara ha estat dirigida a atreure empreses que poguessin estar inte-

En el mapa es descriu la situació del Parc amb relació a les comunicacions.

"El ParcBit té molt de projecte urbanitzador"

ressades per instal·lar-se al ParcBIT. I no se n'ha fet tanta —o no ha tingut tant de ressò en el mitjans de comunicació— de la mateixa estratègia BIT en la qual s'emmarca el projecte. De qui és la culpa? Hi ha, de fet, culpables? La veritat és que no ho sé. Però sé que és molt més fàcil entrar en els aspectes urbanístics que no en el debat dels altres aspectes —crec que força més importants— relacionats amb

l'estratègia mateixa. És més bo de fer veure els inconvenients de la conversió –no desitjada per molts– d'una zona rústica en una zona urbanitzada, que veure les necessitats de creació d'infraestructura tecnològica necessària per afrontar el futur de les Illes. És, en definitiva, més bo de fer pensar en un futur de *xiringuito* –l'altra alternativa, la de sempre– que en un futur que requereixi un capital humà altament especialitzat. Per això el ParcBIT està ubicat

Berkeley de la Universitat de Califòrnia, ha estat el bressol d'algunes de les més emblemàtiques empreses d'alta tecnologia aparegudes –i també desaparegudes– els últims trenta anys. En totes aquestes empreses hi feia un paper essencial el capital humà que sortia de les esmentades universitats, involucrant-s'hi tant directament com a través de la pura interrelació facilitada per la proximitat física. Transferència de tecnologia, se'n diu ara d'aquesta sinèrgia.

Així, alguns dels que hi

veuen alguna cosa més que els aspectes urbanístics, tendeixen a considerar el ParcBIT com un projecte més de parc tecnològic específicament orientat cap a les telecomunicacions, que tracta de convertir en virtut les evidents limitacions de la insularitat. El tret diferencial del ParcBIT rau precisament en el fet que forma part d'una estratègia global simbolitzada per la idea de convertir les Illes en un megaparc telemàtic (telemàtic i no temàtic!), on qualsevol iniciativa de futur que estigui basada en

les noves tecnologies de la informació i de les comunicacions tingui les facilitats d'infraestructura bàsiques necessàries per desenvolupar les seves activitats sense cap casta d'entrebancs.

Però tot plegat, com ja s'ha esmentat, tret de la propaganda oficial, poques veus destaquen que el ParcBIT no és altra cosa que una peça més de l'anomenada estratègia BIT, una estratègia definida ja fa algun temps i que està coordinada per l'Institut BIT –IBIT– creat el 1994 (BOCAIB núm. 130). Les

•
"Silicon Walley
és un model para-
digmàtic de parc
tecnològic"

•••

a Son Espanyol, prop de la Universitat de les Illes Balears, el lloc d'on hauria de sortir el bessó d'una bona part d'aquest capital humà. (Per cert, sense sortir d'estudi, hom podria demanar-se tot seguit per les possibles relacions entre aquesta actitud i les reticències de l'Administració central per finançar decentment la Universitat de les Illes Balears.)

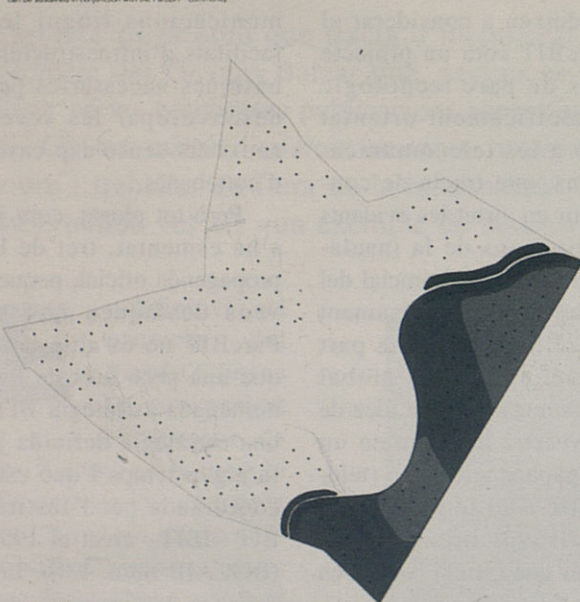
Aquesta idea, la de crear un parc empresarial prop d'una universitat, de fet no és una idea nova, ja que des del seu èxit esclatant, l'experiència de l'anomenat Silicon Valley ha estat un model paradigmàtic de parc tecnològic. Situat a tocar de la Universitat de Stanford i no gaire enfora del campus de

Enfilats en un ametller

De vegades, massa sovint i tot, m'entra la vena nostàlgica i me'n record de quan era un infant i vivia a Felanitx en una casa enrevoltada d'ametllers. A l'estiu, de tant en tant, fèiem miloques que no arribaven a volar mai. Les fèiem amb fil de sobrassada –havia sobrat a les darreres matances–, paper i cola casolana feta de pasteta de farina o de la resina dels ametllers. També ens havien ensenyat –no me'n record qui– a foradar amb una tatxa la base de dos pots de llauna –de llet condensada–, i amb el mateix fil que no havia servit per fer volar les miloques, estirat ben tibant, muntàvem rudimentaris telèfons sense piles, tot i que amb fils. En un dels extrems un de nosaltres xerrava dins el seu pot, i a l'altre extrem, l'altre escoltava tot ficant l'orella dins el pot. Fins i tot havíem arribat a provar de xerrar-nos amb aquest sistema enfilats en sengles ametllers. Certament no teníem res a dir-nos, però així ens entreteníem sense fer mal a ningú, tret potser de l'amo del tros on hi havia els ametllers. Avui, no queda fil de sobrassada de les darreres matances, no hem de trescar gens per trobar pots de llet condensada

i, sobretot, no queda cap ametller d'aquells. Però sí que tenim coses –moltes coses– per comunicar a qui vulgui i pugui escoltar-nos, ja que és evident que una bona part de l'activitat econòmica mundial depèn del transport d'informació. Dissortadament encara no sé de cap interfície que et permeti entrar a formar part d'aquest entramat econòmic enfilat en un ametller i amb un pot de llauna foradat amb un fil tibant. A l'altre extrem del fil, com a molt, hi pot haver només un altre pot foradat. No sé del cert si l'estratègia BIT, amb el ParcBIT, l'Institut BIT i les actuacions que s'hi relacionen, és la millor solució per apropar-nos a aquest futur en condicions de competitivitat, però és l'única de la qual en tinc referències. No seria gens sobrer que, si n'hi ha d'altres, els impulsors les donassin a conèixer. Com tampoc ho seria, de sobrer, obrir un debat constructiu sobre tots aquells aspectes que siguin millorables. Qualsevol cosa serà més positiva, encara que durà més feina, que la fàcil i simple sortida del rebuig o de l'acceptació entusiasta basats en anàlisis superficials, simplistes i/o demagògiques.

La tierra sin explotar deberá conservarse para un uso económico. Un acercamiento más responsable de ahorro de agua, significa que la agricultura intensiva puede convivir paralelamente con la Comunidad ParcBIT. The undeveloped land should be retained in economic use. A more economically responsible approach to water means that intensive agriculture can be sustained in conjunction with the ParcBIT community.

Richard Rogers Partnership y Consultores para el Govern Balear

Agricultura
Agriculture

15

El diseño del sistema de suministro de agua debe ser un sistema más sostenible para poder conseguir un equilibrio entre suministro y demanda.

Esta idea se consigue a través de un diseño cuidadoso de los sistemas de distribución, retorno y depuración de las aguas residuales.

• La superficie de todos los espacios pavimentados debe ser diseñada para recoger el agua de la lluvia.

• La escorrentía del agua de lluvia y de las aguas residuales, serán recogidas, depuradas y devueltas al acuífero.

• Las aguas residuales producidas en ParcBIT deben ser tratadas dentro de ParcBIT.

• La depuración de las aguas debe llevarse a cabo al nivel más alto de calidad, utilizando para ello los sistemas más ecológicos.

• Los servicios de almacenamiento del agua deben ser utilizados para formar pequeñas zonas de tierras húmedas, que fomenten la fauna y que sirvan como zona de recreo, lo que contribuye a reducir la demanda de espacios privados de regado.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

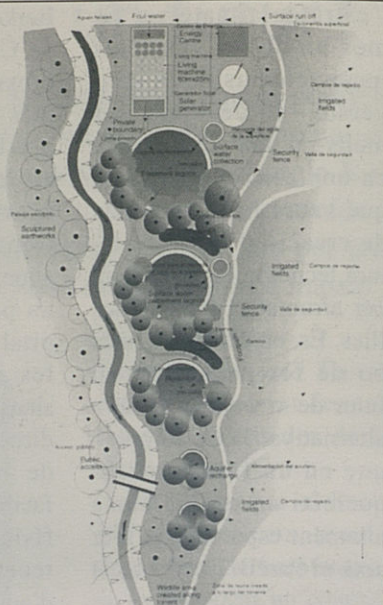
El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

La oferta de tratamiento de aguas. El tratamiento de aguas debe ser un sistema más sostenible para poder conseguir un equilibrio entre suministro y demanda.

Esta idea se consigue a través de un diseño cuidadoso de los sistemas de distribución, retorno y depuración de las aguas residuales.

• La superficie de todos los espacios pavimentados debe ser diseñada para recoger el agua de la lluvia.

• La escorrentía del agua de lluvia y de las aguas residuales, serán recogidas, depuradas y devueltas al acuífero.

• Las aguas residuales producidas en ParcBIT deben ser tratadas dentro de ParcBIT.

• La depuración de las aguas debe llevarse a cabo al nivel más alto de calidad, utilizando para ello los sistemas más ecológicos.

• Los servicios de almacenamiento del agua deben ser utilizados para formar pequeñas zonas de tierras húmedas, que fomenten la fauna y que sirvan como zona de recreo, lo que contribuye a reducir la demanda de espacios privados de regado.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

El almacenamiento de las aguas residuales puede tener también otros usos, como zona de recreo.

Descripció de diversos aspectes del ParcBIT: agricultura i estratègies hidrològiques. Fotos cedides pel Govern Balear.

actuacions en curs van des de la creació d'infraestructures tant logístiques (ParcBIT, Raiguer) com tecnològiques (convenis amb operadors i empreses instrumentals) fins a la divulgació, dirigida tant a les empreses com a l'entramat social que ha d'acollir aquest megaparc i formar-ne part. De tot això en són un bon exemple els projectes europeus en els quals participa el Govern Balear a través de l'IBIT, dels quals en podreu obtenir tot tipus de detall consultant a Internet el contingut de la pàgina que té per adreça: <http://www.bitel.es/govern/ibit/>. (Si no teniu accés a Internet, aquest podria ser un bon moment per plantejar-se la necessitat de tenir-

n'hi, ja que de cada vegada més aquesta serà una situació normal: algú us donarà una adreça electrònica on podreu trobar la informació que busca.

"Teletreball no únicament vol dir que podràs fer feina a casa teva"

...

Això és el que està venint tan aviat, que ja és aquí.)

Encara quedaria una pregunta immediata per fer, si anam cap a una societat del teletreball, on la majoria de reunions de tot tipus es faran a l'espai virtual creat per les xarxes de telecomunicacions,

quina excusa hi ha per construir un espai físic que sembla innecessari? Doncs en algun lloc s'hauran de trobar els nodes centrals d'aquest espai virtual, on es podrà viure i, al mateix temps, treballar. I és que el mateix concepte de teletreball és un concepte no sempre ben entès. Teletreball no únicament vol dir que podràs fer feina a casa teva i anar un cop cada setmana o de tant en tant a l'oficina, que serà a alguns quilòmetres de distància. També vol dir poder treballar a l'altre cap de món, i nogensmenys, no sentir-se aïllat, ja que hom podrà intercanviar experiències amb gent del seu costat que siguin de la seva mateixa àrea d'expertesa o no. Aquest intercan-

vi, tant virtual com real, el pot proporcionar un lloc com el ParcBIT.

En resum, és força laboriós entendre i copsar tots els aspectes de l'estratègia BIT. Hi ha molta tasca per fer en els camps de divulgació i sensibilització. I tal vegada se n'hagi de debatre la viabilitat o no. En qualsevol cas, cal seguir buscant alternatives per al futur que siguin respectuoses amb el poc entorn que ens queda sense profanar. Però, posats a triar, entre l'anunciada urbanització de cala Brafí a Portocolom o el ParcBIT, jo trii aquesta darrera. Almenys forma part d'un projecte que comporta una certa esperança creïble i sostenible de futur.

Llorenç Valverde

Internet: present i futur

És impressionant l'èxit i la popularitat obtinguda per Internet. Això es pot apreciar clarament a qualsevol lloc o activitat (al treball, a la ràdio, a la premsa, a la televisió, al cinema... o

quan anem de copes o a prendre un cafè). Fins i tot podríem dir, sense cap risc a equivocar-nos, que Internet està provocant una nova revolució a la nostra societat.

Però, què és Internet, què és en realitat això del que semtem a parlar tant i tant? Internet és, des d'un punt de vista clar, una xarxa d'ordinadors. Una gran xarxa amb moltíssims usuaris i serveis que fa d'aparador del que són les autopistes de la informació i els serveis telemàtics. A més, el ritme de creixement d'aquesta xarxa és tan gran que ha superat totes les previsions i ha provocat una congestió de la mateixa.

La principal virtut d'Internet és que ens ofereix noves formes de comunicació i noves possibilitats. "Internet m'ha fet nèixer un altre pic. He tornat a treballar amb les mateixes il·lusions que quan era jove. Estic fent coses útils des de ca meua quan pensava que ja no ho podria fer". Crec que aquesta frase diu molt per si mateixa. No record on ho vaig llegir, ni l'autor, però em va calar molt a fons.

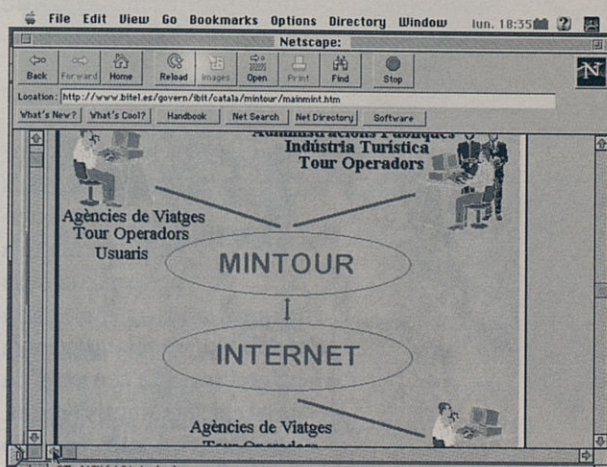
"Pensava que seria molt complicat per a mi. Després, quan vaig començar a utilitzar-ho, vaig adonar-me que no, que era senzill fer això que anomenan

navegar". Això és el que diu tothom una vegada que utilitza les aplicacions d'Internet.

Internet pot canviar el nostres hàbits. No vol dir que tot estigui a Internet, això no seria cert. Potser sí en un futur, però no ara. El

Internet està plena d'històries i experiències interessants que fan pensar que el seu èxit durarà molt de temps. Les aplicacions actuals continuaran la seva evolució, i també n'apareixeran d'altres amb més i millors capacitats, sobretot

qual s'està treballant molt i dedicant molt d'esforç dins la xarxa. En un proper futur ens podríem trobar amb l'existència d'autèntics campus universitaris o classes virtuals, a les quals assistiríem sense sortir de casa. Si a això li afegim les visites virtuals (que ara ja es poden fer) a museus, galeries

En la xarxa es pot trobar tot tipus d'informació. A la fotografia, informació sobre turisme.

" Les aplicacions actuals continuaran la seva evolució "

...

potencial de comunicació de la xarxa, que ens permet parlar amb altre gent sense importar el lloc geogràfic on es pugui trobar, ens pot ajudar a trobar les solucions, encara que aquesta estigui fora d'Internet. Aquest potencial també fa que sigui un mitjà a través del qual es poden intercanviar tot tipus d'idees, conèixer altres entorns, altres cultures.

multimedia. Els serveis actuals també milloraran i augmentarà la seva qualitat.

Per exemple, un dels serveis d'Internet més utilitzat és la consulta dels catàlegs de les biblioteques. Aquets catàlegs es poden visitar des de ca nostra a través de la xarxa, però no ofereixen el text complet dels llibres (per llegir-ho o escoltar-ho).

Aquestes iniciatives són una part més de les que és dueu a terme amb projectes d'educació a Internet. L'educació a distància és un tema sobre el

" El comerç electrònic serà una de les principals activitats dins la xarxa "

...

d'art, zoos, ciutats, hospitals, etc- millorades, d'aquí a poc ens podem trobar amb una societat completament virtual.

I de les activitats comercials, que me'n deis? Internet cada vegada és més comercial: serveis fins ara gratuïts deixen de ser-ho, podem comprar els regals de Nadal o, fins i tot, fer transferències bancàries. El comerç electrònic serà una de les principals activitats dins la xarxa. Això pareix que va de veres, ja s'estan fent estudis de noves formes per anunciar-se a Internet.

Fins ara, hem parlat des del punt de vista de les aplicacions i dels serveis,

del que podem i podem trobar a Internet. Però perquè això arribi a bon termini s'han de resoldre alguns problemes bàsics que existeixen en l'actualitat a la xarxa. De la bona resolució d'aquest problema depèn molt la continuïtat dels

•
"La revolució de la telemàtica no ha fet més que començar"
•••

de la majoria la que regeix Internet, però quant de temps podrà continuar així. És millor continuar així abans que ens imposin una legislació que no ens agradi a la majoria? Són interrogants que encara estan en l'aire.

Malgrat això, encara que Internet pugui

És la pròpia moral de l'usuari la que regeix Internet.

serveis i, per tant, d'Internet. Molts d'aquests problemes són tècnics i s'està treballant per resoldre'ls a temps. Un exemple és la congestió de la xarxa o la seva capacitat de resposta, encara que molt té a dir també la qüestió econòmica en aquest cas.

Tot i això, hi ha altres tipus de problemàtiques no tècniques que també tenen molta importància. Una d'elles és la legislació. A l'actualitat, és la pròpia moral de l'usuari i l'opinió

desaparèixer, en el futur sempre existirà una Internet (sigui aquest el seu nom o qualsevol altre) integrada dins la nostra societat i que serà fonamental per a qualsevol tasca. La revolució de la telemàtica no ha fet més que començar i Internet és el seu principal motor propulsor. Internet és, com hem dit abans, la principal aparador de la telemàtica i, per tant, del futur.

Antonio Sola

Reptes lingüístics de la societat de la informació

Entrem vertiginosament en la societat de la informació: amb les xarxes telemàtiques podem accedir instantàniament a quantitats enormes d'informació de qualsevol lloc del món, tant en l'àmbit de la recerca com en el de l'empresa o en el de les diversions. Els entesos diuen que assistim a un canvi de civilització (passam de l'escriptura a la pantalla com a mitjà primordial de comunicació), a una substitució dels espais de comunicació i d'identitat, enmig d'una turbulència multicultural i multilingüe de resultats imprevisibles.

Én aquest context, la base dels avantatges competitius de cada persona, de cada organització, de cada societat, consisteix en la capacitat que tinguin de processar selectivament, ràpidament i amb precisió aquestes muntanyes d'informació. Tenguem en compte, a més, que els processos de coneixement ja no es basen principalment en el tractament humà i individual de la informació, sinó que són cada dia més processos col·lectius de tractament informatitzat de les dades.

Bé: i quin és el suport principal, fonamental, de la informació? Evidentment, la llengua. Seria un error imperdonable no donar a la llengua l'enorme importància estratègica que té en aquesta nova societat emergent. D'aquí la importància d'una nova àrea d'activitats: l'engi-

nyeria lingüística (o indústries de la llengua). La plena disponibilitat de recursos lingüístics informatitzats (banc de terminologia i de veu, corpus textuais, etc.) i d'eines informàtiques per al tractament de la llengua (reco-

•
"La llengua és el principal suport de la informació"
•••

neixament i síntesi de veu, traducció assistida i automàtica, etc.) es fan cada dia més indispensables per a les cultures que vulguin fer-se un lloc en el futur, en qualsevol dels tres àmbits que hem esmentat: recerca, empresa o diversió.

L'estratègia del surf

La comunitat lingüística catalana no pot mou-

re's en aquestes aigües procel·loses com les grans cultures internacionals, a la manera d'un transatlàntic. La nostra estratègia ha de ser més aviat la de la taula de surf: aprofitar l'agilitat, la flexibilitat, l'adaptabilitat permanent a les onades del canvi que vivim. I el temps en aquest cas és un factor crí-

"La comunitat lingüística catalana no es pot moure's en aigües procel·loses."

tic. No podem badar, hem de prendre les decisions, establir les concertacions (entre administracions, empreses i centres de recerca) i posar-nos en marxa abans que sigui massa tard. Sabrem fer-ho? Ens hi jugam el futur.

Quatre propostes

Avançarem quatre propostes que hauríem de considerar, si no volem

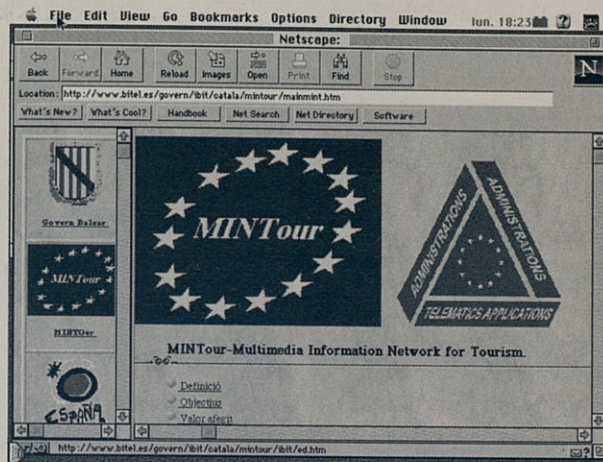
perdre el tren. És necessària la creació d'un organisme director de la política lingüística, amb aquest nom o un altre, que identifiqui públicament de forma clara quin és l'organisme intergovernamental i interterritorial que marca

nitats lingüístiques comp-ten amb observatoris d'indústries de la llengua encarregats d'aquesta missió.

Per una altra banda, consider que s'haurien d'establir unes línies d'actuació política públicament conegudes, almenys en tres

entre les terres de llengua catalana de cara al ple reconeixement de la nostra llengua per l'Estat, per la Unió Europea i per les multinacionals, establint aliances amb les petites cultures europees i amb altres països interessats per fer contrapès a la generalització de l'anglès i garantir el multilingüisme

"S'ha de garantir el multilingüisme de la societat de la informació"

S'ha de fer contrapès a la generalització de l'anglès.

les directrius estratègiques en aquest camp.

És important també establir una entitat tècnica de concertació entre les empreses, l'administració i els centres de recerca que actuen en aquest camp, amb funcions de vetlla tecnològica i assessorament de l'agència oficial esmentada abans. Altres comu-

camp: desenvolupament de recursos, eines i serveis d'interès estratègic; adaptació lingüística i distribució comercial de productes i serveis informàtics importants; i, formació i sensibilització de la societat sobre la importància del canvi tecnològic.

La darrera proposta suggereix fer front comú

de la societat de la informació.

Sabíeu, per exemple, que la DG-XIII de la CEE ha preparat un programa amb aquesta finalitat, anomenat precisament Multilingual Information Society? Per què no ens en parlen els nostres europarlamentaris ni els nostres mitjans de comunicació? No seria hora d'obrir els ulls i espolsar-nos la son de les orelles?

Isidor Marí

Optica Lux
MULTIOPTICAS

**50 ANYS
AL VOSTRE SERVEI**

carrer dels Oms, 26
tel. 72 15 57
07003 Palma de Mallorca

El futur campus virtual de la UIB

El concepte de campus virtual està relacionat amb el concepte d'ensenyament a distància. De cada dia són més normals les situacions en què el professor i l'alumne no es troben dins la mateixa habitació mentre es desenvolupa el procés d'aprenentatge. Amb l'arribada de noves infraestructures de comunicacions, l'individu es pot connectar a les mal anomenades autopistes de la informació, això és la causa que s'obri un cúmul de possibilitats a l'abast de tothom, fins ara cenyit a determinats àmbits molt especialitzats.

El concepte no és nou, encara que la pretensió de fer-ne un ús extensiu només és possible amb l'arribada de les noves tecnologies de la comunicació i concretament amb l'arribada dels serveis de banda ampla.

Les universitats obertes utilitzen, des de fa temps, tècniques que ara podran emprar les universitats tradicionals, com és la UIB.

La National Educational Telecommunications Organization (NETO) fa un any calculava que només als EUA hi havia més de cent deu subministradors de material educatiu a distància i estimava el mercat de formació corporativa en més de dòlars anuals, dels quals un 35 per cent correspon al material d'educació a distància. Partint d'aquestes dades, el mercat de l'educació a distància creixerà un 35 per cent anual, mentre que les necessitats de l'ensenyament tradicional només augmentaran un 5 per cent.

Deim això per assenyalar que el mercat de què parlem és quantitativament i sobretot qualitativament important, i no

entram a analitzar la importància que té l'educació en un mercat on l'atur avança perillosament i on el reciclatge continuat i l'adaptació permanent són el únics remeis coneguts per minvar aquest càncer de la nostra societat.

Els mitjans de comunicació tradicionals entre

(cassets i/o emissions radiofòniques) i vídeo (cassets i/o emissions de TV).

Als darrers anys l'ordinador s'ha introduït al sistema educatiu amb l'anomenada educació assistida per ordinador, on l'alumne interacciona amb el PC. Les aplicacions que corren en el PC són mul-

"L'educació a distància creixerà un 35% anual"

A la imatge, cedida per la UIB, una mostra del CD-Rom creat per a la Fundació Miró.

professor i alumne han estat el paper i els llibres: les biblioteques han representat una funció molt important a les universitats. Des de fa uns anys aquests mitjans s'han enriquit amb suport àudio

timèdia, on el mitjans tradicionals, (text, àudio, vídeo, etc.) que abans estaven separats, s'integren en una única aplicació i resten sota el control de l'alumne. Així es produeix un canvi qualitatiu

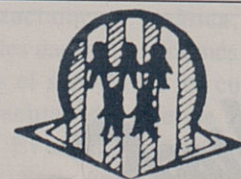
EDICIONS
DOCUMENTA BALEAR

presenten

LA
GUERRA CIVIL
a
MALLORCA

poble a poble

FUNDACIÓ «SERVEIS DE
CULTURA PER AL POBLE»

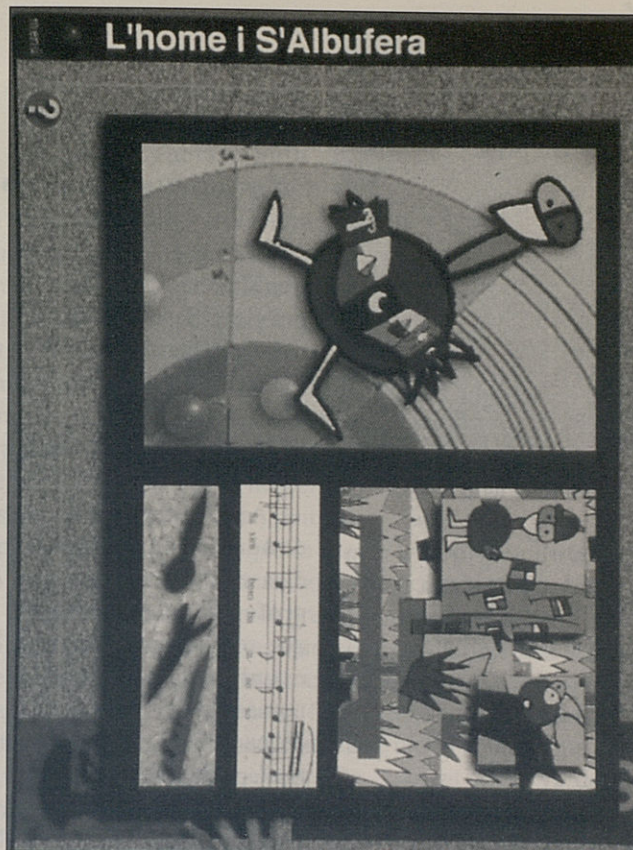
Per a la promoció popular de la nostra cultura estam al vostre servei

Demaneu informació a c/ Rubén Darío, 12, 5è-B
07012 PALMA

en el ritme d'aprenentatge perquè és l'alumne el que marca el seu propi ritme de manera diferenciada. El nombre de perifèrics que es poden controlar a través de l'ordinador creix contínuament: impressores (blanc i negre i color), escàner, LD, CD-I, CD-ROM, són alguns del més coneguts. L'alumne que pugui gaudir d'aquests mitjans segueix lligat al concepte d'estació de treball, lloc des del qual pot manejar tota aquesta informació. El centre educatiu el pot ajudar a seleccionar els materials, però segueix essent un sistema car i complicat.

Interacció a distància

En un futur immediat es comptarà amb una infraestructura de comunicació que permetrà disposar de totes aquestes eines que acabam de mencionar amb independència de la tirania geogràfica -des de qualsevol banda -i temporal- a qualsevol hora. Actualment, a la UIB, la interacció professor alumne es pot produir a distància i també és pos-

La Universitat balear ha elaborat un CD-Rom sobre el Parc de l'Albufera. Foto cedida per la UIB.

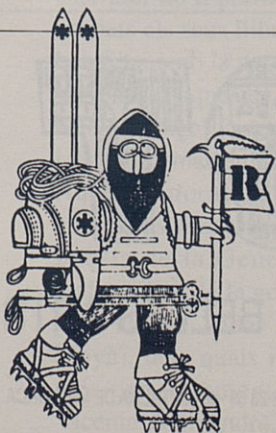
sible plantejar situacions de treball cooperatiu amb els participants situats a diferents indrets. L'alumne es converteix en un tele-treballador, els coneixements estan sobre la xarxa i els poden consumir com un material fungible. De fet, tenim un campus quasi

virtual. El centre educatiu només ha de mantenir un servidor amb una base de cursos i altra informació actualitzada. El treball de l'alumne se simplifica, atès que és més fàcil mantenir un servidor central actualitzat que productes educatius que poden que-

dar obsolets ràpidament.

I pel que fa a l'accés a recursos educatius remots es pot fer, òbviament, des d'una aula tradicional on els alumnes fan les connexions sota la tutela del professor.

El principal problema de l'educació a distància, o del campus virtual, és superar la dificultat de poder accedir als serveis de suport que es poden trobar en un campus real, com són les biblioteques, les tutories, la informació acadèmica, la xarxa de comunicacions, les aplicacions informàtiques, l'oferta cultural complementària... el bar on petar la xerrada. En un campus virtual hem de poder anul·lar o, almenys, disminuir aquest problema. Vegem com ho podríem resoldre. S'ha de disposar de materials *on line* sobre Internet o sobre qualsevol mitjà, però és necessari un suport documentat; s'ha de produir un intercanvi d'informació *on line*, és a dir, un ús del correu electrònic per comunicació quasi en temps real amb el professor; s'ha de facilitar la videoconferència amb el professor en temps real,

**ESPECIALISTES
EN ARTICLES
DE MUNTANYA,
CAMPING, ESQUÍ
I ESCALADA**

**ES
REFUGI**

NOVA ADREÇA
VIA SINDICAT, 21 PATI INTERIOR
(ANTIC EDIFICI DEL SINDICAT DE FORA)
Tel. 71 67 31 • PALMA

La UIB participa en molts projectes. Miró interactiu.

com a complement als altres dos apartats; i s'ha d'establir un sistema de tertúlia sobre la xarxa, atès que permet una comunicació entre estudiants físicament distants igual que si es trobassin en un bar.

Tecnològicament, tots aquests supòsits són a l'abast, el que fa falta és que els usuaris s'en adonin que això és un mètode viable i complementari als estudis tradicionals. És necessari crear centres de suport especialitzats en atenció als estudiants remots que tinguin problemes i sobretot s'ha de conscienciar el personal docent sobre l'elaboració d'aquestes noves classes magistrals que requereixen una forma

diferent a la que estan avesats; no es tracta de filmar en vídeo la classe tradicional, sinó d'afegir la salsa que poden aportar les noves tecnologies.

•
" Les classes presencials es podran completar amb material educatiu "

...

La UIB té prevista la creació d'un campus virtual. En efecte, des de la UIB donam suport a la idea de l'aprenentatge continu,

que s'estén al llarg de tota la vida de l'individu. Això ens fa que considerem molt seriosament la introducció d'un campus virtual que compregui totes les nostres illes i fins i tot més enllà, en el cas que els nostres alumnes es trobin temporalment o definitivament a indrets llunyans.

Classes televisades

Això no vol dir que donem l'esquena a les classes tradicionals on el professor hi és present i que són adequades per als estudiants tradicionals, només volem indicar que, de cara al reciclatge permanent de què hem parlat abans, la forma tradicional no és tan apropiada.

Les classes presencials es podran completar amb material educatiu a l'abast de l'estudiant 24 hores al dia i 365 dies l'any. Així, es podran ofertar: classes televisades a través de cursos amb videotapes que el Servei de Recursos Audiovisuais de la UIB posarà a l'abast; cursos d'àudio; cursos assistits per ordinador, en CD-ROM, disquet, o a través

de la xarxa on s'hi pot instal·lar material educatiu, enquestes, etc, o utilitzar el correu electrònic quan li interessi contactar amb el professor; accés a cursos tutoritzats sobre la xarxa amb possibilitat de personalitzar els cursos segons les característiques de l'alumne; i, el desenvolupament d'un servidor de cursos, informació acadèmica, administrativa, etc, a fi d'ofertar als nostres alumnes cursos normals, de màsters i als estudiants d'instituts una informació actualitzada. En el cas dels alumnes matriculats a la UIB, aquests podran seguir els cursos que han elegit i combinar el millor dels dos mons: el de les classes presencials i el de l'educació a distància.

En els propers anys es veuran realitzacions en aquest sentit. El fet de la pluriinsularitat ens obliga a ser especialment actius en aquests temes i ben aviat podrem tenir centres de videoconferència a les delegacions de la UIB a Menorca i a Eivissa.

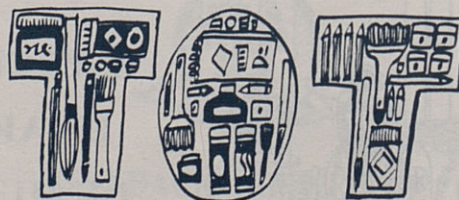
Bartomeu Serra

PAPERS PINTATS I PINTURES

Casa Pomar Flores

ARTICLES PER A ARTISTES
VASES I MOTLLURES

SANT MIQUEL, 77 - Telèfon 72 14 83 - Fax 71 93 12 - 07002 PALMA DE MALLORCA

MATERIAL DE BELLES ARTS

PELLETERIA, 2 i SOL, 28 - Telèfon 72 28 59 - 07001 PALMA DE MALLORCA

El compromís

La mort de Miquel Àngel Riera el passat 20 de juliol ens va colpir. Encara que sabéssim que durant els últims mesos patia una greu malaltia, hom no podia preveure un desenllaç tan sobtat. Desapareixia un dels escriptors mallorquins que, mitjançant l'esforç i l'autoexigència, havia assolit un dels graus de qualitat més alts. Miquel Àngel Riera pretenia escriure una obra que resistís el pas del temps. S'ho proposava no per cap mena d'ambició desmesurada, sinó pel gran sentit de la responsabilitat i per l'immens respecte que la literatura i els lectors li mereixien. D'aquí que no admetés la improvisació, ni que l'escriptor pogués pretendre a través de la literatura altres objectius que els artístics. Evidentment, no ha transcorregut el temps necessari per saber si els seus llibres en un futur llunyà se seguiran llegint. Però la constància en els seus plantejaments ens confirma que en l'obra de Miquel Àngel Riera hi ha una profunda meditació personal entorn de la literatura i del paper de l'escriptor.

Els sis llibres de poesia (*Poemes a Nai*, 1965; *Biografia*; *Paràbola i clam de la cosa humana*, 1974; *La bella de l'home*, 1979; *Llibre de benaventurancas*, 1980; *El pis de la badia*, 1992), les sis novel·les (*Fuïta i martiri de Sant Andreu Milà*, 1973; *Morir quan cal*, 1974; *L'endemà de mai*, 1978; *Panorama amb dona*, 1983; *Els déus inaccessibles*, 1987; i *Illa Flaubert*, 1990) i els dos volums de narracions (*La rara anatomia dels centaures*, 1979; i *Crònica lasciva d'una decadència*, 1995) formen una de les obres més sòlides del nostre segle. Molts d'aquests llibres han estat objecte de reedicions, amb motiu de les quals Miquel Àngel Riera hi feia abundants canvis, supressions o afegits. La meticulositat del nostre escriptor no li permetia donar mai per completament acabats els seus llibres. Era el compromís amb l'obra ben feta, amb la perfecció de la bellesa.

Abans d'aquestes obres hi ha una llarga trajectòria. Miquel Àngel Riera va néixer a Manacor l'any 1930 i es va formar en els primers anys de la postguerra. Aquesta informació és suficient per comprendre que començà a escriure en castellà. Molt atret per la poesia de la Generació del 27 -com els poetes mallorquins de la generació dels 50 (Josep M. Llompart, Jaume Vidal Alcover, Blai Bonet o Llorenç Moyà), dels quals només el separaven uns anys- i, més concretament, per Federico García Lorca i Vicente Aleixandre, va escriure alguns poemaris en

castellà que han romàs inèdits. Aquesta producció castellana, que data de finals dels anys 40 i principis dels 50, en el seu moment no era, des del punt de vista qualitatiu, gens menyspreable. Alguns poemes foren publicats en les millors revistes literàries del moment i varen rebre els elogis d'Aleixandre. Això no obstant, Miquel Àngel Riera, en conscienciar-se del fet lingüístic i cultural català, en bona mesura gràcies al contacte amb els altres escriptors mallorquins de la postguerra, va renunciar a seguir escrivint en una llengua, el castellà, que dominava a la perfecció i que potser li hauria proporcionat notables satisfaccions.

A diferència d'altres literats -que, per influència del realisme històric, als anys 60 i 70 es plantejaren el compromís amb la societat i expressaren l'oposició al franquisme a través dels seus llibres-, Miquel Àngel Riera va defugir tot plantejament que subordinàs la literatura a qualsevol ideologia o opció política. Defensà, en canvi, una altra classe de compromís: la de l'escriptor amb si mateix -l'autenticitat- i la recerca de l'obra ben feta. Potser aleshores no tot hom podia entendre aquest posicionament, resultat de voler que la cultura catalana algun dia arribàs a ésser realment normal i moderna. Un home com ell, lector enamorat dels principals escriptors europeus del nostre segle, sabia que no era convenient fer de la literatura una arma al servei de la justa causa d'enderrocar el Règim. Calia dotar la literatura catalana de la qualitat i del prestigi necessaris per poder-nos adaptar, quan acabàs la dictadura, a una situació de normalitat, tal com ho faria qualsevol país dotat d'una llarga i prestigiosa tradició cultural.

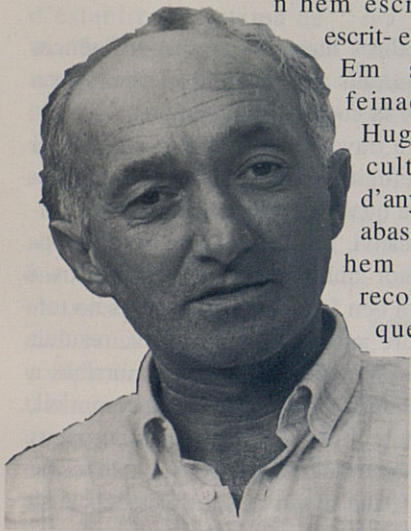
El compromís amb el nostre país és sempre present en tota l'obra de Miquel Àngel Riera. Els seus personatges i les seves històries pertanyen a la nostra terra, però són presentats des d'una profunda dimensió humana que els fa universals. El seu llenguatge traspua la saba de la parla viva del poble, tot defugint la dialectalització i el folklorisme, i alhora és una llengua culta, sense resultar encarcerada o artificial. L'explicació només es pot cercar en el profund arrelament del nostre poble en ell i, com diu la dedicatòria de *Paràbola i clam de la cosa humana*, en l'amor que sentia pel «més travessat i dolorós» dels seus «vicis: el poble català».

Pere Rosselló Bover

DAMIÀ HUGUET

L'altra Mediterrània

Els tractaments o les valoracions -quasi sempre revaloracions, per descomptat- *post mortem* poden ésser considerats un dels trets característics del nostre col·lectiu, tret que no crec que s'hagi d'assentar precisament en el nostre haver. Idealment almenys, tota obra que és una contribució s'ha de comentar, s'ha d'acompanyar o almanco se n'ha d'acusar recepció tan aviat com està a la disposició del públic, tan aviat com comença a actuar, amb totes les dificultats que es vulguin, que sempre n'hi ha. El que escrivim quan un artista ens deixa no hauria de suplir mai el que n'hem escrit -o no n'hem escrit- en vida.

Em sembla que la feinada de Damià Huguet en el camp cultural fa molts d'anys que és al nostre abast. I que més aviat hem estat ronsers a reconèixer-la. És clar que, avui en dia, escriure des de fora de la metròpoli no afavoreix gens cap escriptura. I no creure en cap

pretesa Nova Ètica cultural és el pecatot més fumut que pot cometre un lletraferit nostrat. Tot escriptor que no es consideri part de cap elit ni estigui disposat a enrolar-se a cap capelleta queda automàticament *outside*, queda automàticament marginat. I Damià Huguet no ha estat mai un home de capelletes.

Si és cert que la mort d'un autor tanca la seva obra, no ho és gens que hi afegixi cap valor. Per altra banda, la vida d'un escriptor s'ha de jutjar en funció de la seva contribució textual, en funció dels llibres que ha fet, no en funció de cap compromís social o polític o de les empreses culturals en les quals ha participat, per importants o fins i tot vitals que aquestes puguin haver estat. La major contribució d'un escriptor a la cultura sempre serà la seva obra; la resta -paradoxalment, si voleu- és la literatura. I aquí és ben possible que facem massa literatura cultural -i no precisament o no sols per als lletraferits- i no valorem degudament la literatura a

seques, l'escriptura. Certament, la promoció de la lectura és tasca no suficientment atesa per les nostres institucions. Que aquesta comesa sigui molt difícil no justifica que cap entitat cultural pugui deixar de considerar-la prioritària.

Per descomptat, la poesia sempre té dificultats per a trobar el seu públic, aquí i pertot arreu. I és prou curiós de constatar com la poesia illenca d'aquests darrers decennis no ha obtingut el mateix ressò, per part de l'*estabishment* barceloní, que la novel·lística. Els motius d'aquesta diferència de tractament no són gaire clars. No hi ha dubte que la novel·lística s'adreça a un públic molt més nombrós. Raons editorials, raons comercials, doncs, poden haver estat decisives. Però la feta o el fet s'hauria d'explicar, si de cas, des de la metròpoli. Per la meua banda no m'acab d'empassar que pugui atribuir-se a una diferència de qualitat. D'aquí a vint-i-cinc anys, en tot cas, ja veurem què serà allò que quedarà més. Per un altre costat, el caràcter *heavy* de la poesia feta aquí, també es dona en bona part de la novel·lística. Caldrà pensar que el que es valora positivament en la narrativa, és judicat negativament quan es dona en la poesia? Seran els mallorquinismes de llenguatge més lícits en la narrativa que en la poesia? O seran els prosaïsmes el gran mancamment de la darrera poesia insular?

L'escriptura de Damià Huguet no ha tengut, al meu parer, l'atenció que mereix. Serà que hom ha trobat els seus texts massa de call vermell, amb un llenguatge no prou estandaritzat? Serà que la seva obra, gens noucentista, va totalment a repèl del neo-noucentisme imperant *in saecula saeculorum*? Té gràcia -hom podria dir que hi ha una justícia poètica en el fet- : resulta que l'obra més mediterrània que s'ha fet darrerament entre nosaltres, no és gens àtica! Com pot ésser?, es demanaran alguns greguets dels nostres. Com es pot ésser tan mediterrani i a la vegada tan poc afectat per l'escenografia hel·lènica nostrada? Qui ho havia de dir! L'Odissea de Riba -la versió, és clar- no exhaureix la nostra condició mediterrània! Hi ha una altra Mediterrània, la de Josep Pla, la de Baltasar Porcel, la de Blai Bonet, que és també la de Damià Huguet! Correspon al lector esbrinar quina és la més reald. Per això, ens permetem de recomanar-li la re-lectura - o la lectura- de *Guarets a l'alba*, *L'ull dels clapers*, *Vols des d'Orly* i *Les fites netes*.

Bartomeu Fiol

JOSEP M. PALAU I CAMPS

Modernista a contra corrent

L'escriptor Josep M. Palau i Camps va néixer a Barcelona l'any 1914, fill del botànic i farmacèutic Pere C. Palau i Ferrer, autor del famós manual de medicina popular *Les plantes medicinals baleàriques*. Criat en un ambient propici, amb lectures en català des de ben petit i amb alguns antecedents familiars literaris, aviat va demostrar el seu interès pel teatre actuant en companyies d'aficionats i escrivint-hi algunes peces. L'any 1935 es va llicenciar en ciències naturals a la Universitat de Barcelona. Al cap de poc, li va tocar de fer el soldat a Mallorca i va ser ací on el va agafar la guerra -vivència que va recrear en la novel·la *El sol surt al crepuscle* (1992)-, on es va casar i on va fixar la residència, a començament dels anys quaranta. Aleshores, a l'illa germinava la Companyia Artis, un esdeveniment essencial dins la història del teatre mallorquí contemporani. L'Artis va ser creada l'any 1948 i de bell antuvi va animar molts d'autors a escriure teatre. Un d'ells, Martí Mayol, va demanar la col·laboració a Palau i Camps per escriure un drama titulat *Portes obertes*, que es va transformar en comèdia per imperatius de la companyia. Els autors hi volien exposar el xoc entre els prejudicis socials del passat i la realitat del present dins una família de l'aristocràcia mallorquina que va a mal borràs. L'obra va ser estrenada el 25 d'abril de 1949 sense èxit. Malgrat les seves deficiències, *Portes obertes* introduïa un tema que s'allunyava del teatre regional i fins a cert punt el superava. Tanmateix, els aires renovadors van durar poc a la Companyia Artis. Com a conseqüència, si un autor hi volia ser estrenat s'hauria de plegar a les exigències de la companyia. Palau i Camps no hi va accedir i va restar fora de l'escena pràcticament durant la resta de la seva vida, tret d'algunes comptades representacions, sobretot per la Companyia Ínsula. No obstant això, contra el que hauria estat més lògic, Palau no va deixar d'escriure teatre. L'estrena de *Portes obertes* l'havia acostat al grup literari que integraven Llorenç Moyà, Miquel Gayà, Josep M. Llompарт i Jaume Vidal Alcover, entre d'altres. Sens dubte, d'aquell tracte en va sortir consolidada la seva vocació literària. Pel que fa a la dramàtica, composta de deu peces d'extensió normal, nou peces breus i una adaptació escènica del Viatge tràgic de l'amo en Xec de s'Ullastrar, d'Àngel Ruiz i Pablo, hom no pot ignorar l'incentiu que van suposar els certàmens si es vol explicar la regularitat de la producció de l'escriptor durant l'ostracisme. Amb la mort del dictador va semblar, però, que s'encetava una nova època per al teatre, més favorable

als autors. Així ho devia entendre Palau i Camps quan va refer algunes de les seves millors peces, a més d'escriure'n una altra, *Quan només es canvia de camisa*, l'any 1982. La posterior estrena d'*Assassinat al Club dels Poetes*, el desembre del 1983, pel grup sol·lertic Terra Nostra semblava confirmar un canvi que dissortadament no va tenir continuïtat.

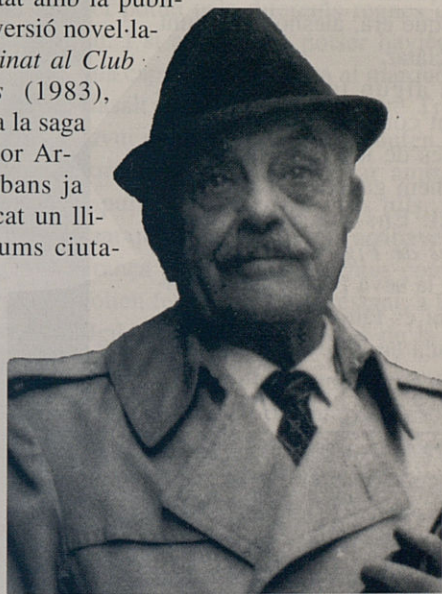
Autor prolífic i premiat -va conrear les lletres en variadíssims aspectes-, la seva carrera literària va cobrar notorietat amb la publicació de la versió novel·lada d'*Assassinat al Club dels Poetes* (1983), que encetava la saga de l'inspector Arbós. Però abans ja havia publicat un llibre de costums ciutadans -

Carrers, places i un rellotge (1959)-, *Els trasplantats* (1963), premi Ciutat de Palma 1962, i

dos llibres de poemes, *Mosaic d'espurnes* (1951) i *D'Orient i d'Occident* (1959). Vinculat al món del turisme, aquest està molt present en la seva obra. Pel que fa als temes, solen ser conflictes morals considerats des d'un punt de vista cristià. Estilísticament, Palau és un modernista -un epígon modernista, si se'm permet de dir-ne així- que va a contra corrent. També va traduir una selecció de poemes amorosos de Robert Graves. Com a especialista en coleòpters, va publicar alguns estudis sobre aquests insectes en revistes científiques. A més, ha deixat una abundant obra inèdita.

L'autor va esmerçar molts d'esforços, encara, a l'enfortiment de la societat civil, malmesa pel franquisme. Va ser vicepresident de l'Obra Cultural Balear i de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana a les Balears. Nacionalista i d'esquerres, «com tothom que té dos dits de cervell», Palau i Camps perdurarà sobretot en el record dels seus amics i coneguts per aqueixa ràfega de simpatia i lleialtat que va animar tota la seva vida.

Antoni Nadal

Mozart, agent secret

Si Mozart hagués viscut vint anys més, Beethoven seria una figura de segona. Això és indemostrable i sols serveix per atiar la imaginació (que no és poc). Una cosa que sí em sembla certa i demostrable és l'habilitat que tingué en Pas-de-llop (Wolf-gang) per fer passar llops ideològics per la seva música, idees que reforçaven l'esperit revolucionari que era, aleshores, a punt d'esclatar.

Fa algun temps que hem pogut comprovar-ho a Ciutat, a dues de les seves òperes de què hem gaudit al Teatre Principal. Ens han mancat *Les noces de Fígaro* (1786), en la qual la seva propaganda igualitària és també molt evident. Basada en el text tan agosarat de Beaumarchais, Mozart no va gosar introduir, o la censura li tallà, l'explosiu monòleg del segon acte, on Fígaro critica la fal·làcia dels privilegis de naixement. Però encara que no pogués dir amb paraules, féu evident la germanor en els sentiments de les persones, sien aristòcrates o plebeus, emprant les mateixes línies melòdiques quan la noble Rosina o la seva cambrera Susanna canten els seus sentiments. L'any següent, s'estrena *Don Juan*, un altre personatge espanyol, com els de les noces, i és que al segle

Tractament per ordinador de David Romero.

XVIII Espanya era per als europeus un país exòtic, on la gent tenia unes reaccions imprevistes i desmesurades. Les primeres paraules de l'òpera ja són una denúncia de la desigualtat, quan Leporello repeteix allò de "Jo vull ser gentilhome i ja no vull servir pus", un punt de vista ben comprensible tenint en compte que, mentre el seu amo es beneficia la senyora Anna, ell és allà defora, exposat a rebre una estocada.

El caràcter de *Don Juan*, capaç de traïr fins i tot el seu criat, ens el fa odiós, lluny de la gallardia del personatge de Zorrilla, que, als mascles, ens fa sentir una certa enveja i, a les dones, unes ganes inconfessades de conèixer aquell bergant.

Hi ha una altra rapinyada a la imatge del noble/noble en la sagnant ironia de l'escena en la qual Zerline, la camperola que el vol seduir, explica al seu promès Massetto que no corre cap perill anant a casa de *Don Juan*, perquè "estarà amb un cavaller". Poc després, a l'escena del ball, el cinisme del protagonista arriba al seu cim quan el mordaç

Mozart el fa cantar "Visca la llibertat". El sarcasme de l'escena resulta revoltant, i sols a De Sade o Nietzsche es pot trobar una actitud comparable.

carrer del
baix riera, 1-a
tel: 24 03 86
07009 palma

arts
XiSCO
grafiques

Plànols topogràfics
Fotografies aèries

Plaça del Rosselló, 4-A, 3r.
Telèfon 72 33 56

07002 Palma de Mallorca

VIDES EXEMPLARS

Trob que l'obra guanyaria molt d'impacte dramàtic si acabàs amb aquell esfereïdor "No" de *Don Juan* quan es precipita a l'infern, una actitud que a nosaltres, els entusiastes de les causes perdudes, ens fa acomiadar-lo amb una mica de respecte. Però Mozart es va sentir obligat a finalitzar l'òpera amb aquell sextet final, musicalment molt bell, però tan carregat de moralisme que ens fa malbé l'estat d'ànim al qual ens havia conduït aquell final grandiosos.

També la *Flauta Màgica* (1791) és farcida de mines ideològiques, de torpedes a la imatge de la noblesa, tot i que el llibret ja no és de Da Ponte, com les anteriors, sinó el de Schikaneder. Però ja des de la primera escena queda clar que el príncep Tamino és una mica bàmbol, en fugir tot esfereït de la serp fins a acubar-se. Tot plegat, dóna una imatge ben llunyana dels prínceps de rondalla, que s'estimen més un arrap amb un drac que un bon sopar.

Les dames de la Reina de la Nit surten fent doiets de monja de clausu-

Imatge del jove Mozart

ra en dia de visita del bisbe. Això ja ens avença una idea sobre el vertader caràcter de la seva senyora, que el Schikaneder, fent ús d'un recurs narratiu verament hàbil, ens presenta com una pobra mare desconsolada pel segrest de la seva filla, i no serà fins molt més endavant que se'ns revelarà com un símbol transparent de la superstició institucionalitzada; l'obscurantisme que manté enganada l'ànima innocent -Tamina- fins que aquesta serà finalment conduïda a la Llum i la Raó.

Papageno, en canvi, és un home salvatge, rousseunià, natural, i es

posa el públic a la butxaca des del primer moment amb les seves divertidíssimes bravejades, l'ensabonada a les dames, les seves preocupacions bàsiques: menjar, beure i una doneta amb la qual tenir una tractalada d'infants. Francament, crec que a tots ens fa més contents quan ell assoleix la seva Papagena que no quan el blai de príncep Tamino abraça castament l'avorrida princesa Tamina.

M'agrada pensar que quan els espectadors sortien del teatre, devien sentir el corcò d'aquelles idees sobre la igualtat, la injustícia, l'ençegament del poble pels diferents regnes de la nit. I si a l'entrada potser havien fet una capada respectuosa al marquès de Nasalt i Forçafums, al comte Trobesavui o al bisbe de Lügenhaufen, a la sortida se'ls devien mirar amb una espurna de menyspreu als ulls, pensant que les notícies que arribaven de França no eren tan dolentes com els volien fer creure. Mentrestant, a París algú greixava les corrioles de la guillotina.

Pere Morey

digital

Punt de Venda
Autoritzat Apple

Servei Tècnic
Autoritzat Apple

Botigues Xips, Venda Informàtica i Servei Tècnic

Tot el **Hardware** que necessiteu, podem ajudar-vos en la compra del vostre equip usat.

Disponibilitat d'una àmplia gamma de CD's en Català (**Software** per a empresa, oci, educació,...)

Subministres **consumibles**

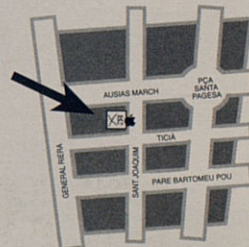
Cursos personalitzats.

Telefonia digital GSM, per muntar la vostra oficina mòbil.

I ara a Xips amb totes les compres de hardware un telèfon mòbil GSM Airtel gratuït (donant-se d'alta a Xips)

NOMÉS AQUÍ
TROBAREU
LA VOSTRA BOTIGA XIPS
A MALLORCA

Horari:
de dilluns a divendres
9,00-13,30 h.
16,00-20,00 h.
dissabtes
10,00-14,00 h.

C/ Sant Joaquim, 9 Bxs Tel: 971-76.06.76 Fax: 971-76.04.26 07003 - PALMA (MALLORCA)
C/ Cos de Gràcia, 75 Tel: 971-35.37.83 Fax: 971-35.37.83 07702 - MAÓ (MENORCA)

Punyetera democràcia

Miquel Payeras

*Delegat de la
revista El Temps*

El gener de 1976 l'aleshores ministre de la Governació, Manuel Fraga Iribarne, feia unes futures i hipotètiques autonomies. Deia el ministre que ell no s'hi oposava, a les autonomies polítiques, i que veia que eren necessàries per a "las provincias vascongadas, Cataluña" i afegia "...seguramente también para las Islas Baleares". No citava cap altra zona d'Espanya, ni Andalusia, ni Galícia, ni el País Valencià.

Ara que, de quasi tot, en fa vint anys està bé mirar endarrere i veure què ha passat perquè les Balears hagin quedat com estan, quan fa tan poc temps les esperances eren tantes. Almanco tantes com poguéu tenir el Principat. Han passat dues dècades del calendari i les Illes estan a segles llum de l'autogovern català.

Què ens ha passat? Diuen que el poble, quan vota, mai no s'equivoca.

Costa de creure, vist com han anat les coses. Però en fi, això és la punyetera democràcia...que quan et penses tenir la raó van els altres i et guanyen.

Pensar ara que les Balears siguin considerades comunitat històrica, amb un autogovern com el català o basc, és pura quimera. En això, només hi creuen un pocs. La majoria dels nostres polítics se'n refoten. Però almanco, ja que haurem de renunciar als somnis, per ventura no estaria malament que els polítics de l'oposició (això és: PSOE, PSM, EU, UM i Els Verds) que suposadament creuen amb uns mínims de país es posassin d'acord per intentar desbancar el PP del Govern, a les eleccions de 1999.

No hi veig altra manera per evitar que d'aquí vint anys qualche historiador comenci una tesi escrivint: "fa bint áins es báleá encara no hera llen-go ofisial..."

BIBLIOTEQUES MUNICIPALS

CORT Pça. Cort, 1 - C.P. 07001	BLANQUERNA Sant Joaquim, 9 - C.P. 07003	SANT JORDI Pau Bouvi, 31 - C.P. 07199
MOLINAR Xadó, 7 - C.P. 07008	RAFALL VELL Pere Ripoll Palou, 9 - C.P. 07008	SA INDIOTERIA Gremi Tintorers, 2 - C.P. 07009
ESTABLIMENTS Pça. Inmaculada, 3 - C.P. 07010	SON RAPINYA Catalina March, 4A - C.P. 07013	S'ARENAL Pça. Rul.lan Garcies, 5 - C.P. 07600
SON GOTLEU Regal, 105 - C.P. 07008	GENOVA Barranco, 22 - C.P. 07015	Sta. CATALINA Fàbrica, 34 - C.P. 07013
COLL D'EN REBASSA Albuera, 1 - C.P. 07007	POLIGON DE LLEVANT Ciutat de Queretaro, 3 - C.P. 07007	SON FORTEZA St. Isidre Llaurador, 25 - C.P. 07005
L'OLIVAR Mercat de L'Olivar, 104-105 C.P. 07002	SON XIMELIS Cap Blanc, 15 A - C.P. 07013	EL TERRENO Nuvol, 1 - C.P. 07015

Ajuntament de Palma

COORDINACIÓ BIBLIOTEQUES DE BARRIADA DE L'AJUNTAMENT DE PALMA: C/ ALMUDAINA, 7-A C.P. 07001 TEL.: 71 87 95

FULL INFORMATIU

Núm 15. - C/. de la Imprenta, 1 - 07001 Palma - Tel 72 32 99 - Fax 71 93 85

Convocats els X Premis 31 de Desembre

L'OCB ha convocat la X edició dels Premis 31 de Desembre. Aquests premis s'atorguen amb la finalitat de "reconèixer, d'estimular i de fer sorgir tot tipus d'actuacions, de comportaments i d'activitats encaminats a afavorir l'ús normal de la llengua catalana en tots els àmbits de la vida social i pública, a promoure la cultura i a desvetllar i desenvolupar la consciència nacional pròpia de les Illes Balears".

Tot coincidint amb el desè aniversari del premis, enguany el jurat estarà format per la junta directiva de l'OCB. Des de fa mesos s'està treballant en la presentació i selecció de propostes. El veredicté es farà públic al decurs del sopar ja tradicional, el divendres dia 20 de desembre al Casino de Mallorca. L'OCB ha emprès l'edició d'un llibre que recopilarà el nom i el testimoni de totes aquelles persones i entitats que han estat mereixedores al llarg d'aquesta dècada del reconeixement d'aquests guardons. El llibre, que es presentarà la nit dels Premis, ha estat confegit per Josep Maria Magrinyà.

Els guardons són els ma-

teixos que els de les edicions passades. El Premi Francesc de Borja Moll està destinat a premiar una entitat que s'hagi destacat a les Illes Balears per la seva dedicació a la normalització de la llengua, la cultura o la identitat nacional. Per obtenir el Premi Josep M. Llompart, s'han de complir els requi-

pedagògica o l'educació medioambiental.

El premi Bartomeu Oliver s'atorga a una activitat cívica (de dinamització cultural, de recuperació lingüística, de revalorització de la cultura popular...) desenvolupada dins un determinat àmbit territorial o social. També és podrà tenir en compte un treball

mi Bartomeu Rosselló-Pòrcel premia una persona menor de 31 anys que hagi excel·lit en el camp de l'animació cultural, de la investigació (artística, humanística o científica) o de la creació.

Per una altra banda, la junta directiva de l'OCB concedeix el Premi Gabriel Alomar destinat a reco-

Imatge de l'edició de l'any passat.

sits anteriors, però s'atorga a una persona. El Premi Emili Darder premia una iniciativa o experiència en el camp de l'educació, l'ensenyament o el lleure, d'una manera especial les que tendeixen a la normalització del català com a llengua vehicular de l'aprenentatge, la renovació

que contribueixi a la recerca o a un millor coneixement de l'àmbit en qüestió. El Premi Miquel dels Sants Oliver es dona a un treball escrit, editat durant l'any de la convocatòria, que prengui el passat o el present de les Illes Balears com a camp d'investigació o objecte d'estudi. El Pre-

nèixer i promoure els estudis, les actuacions i les aportacions en qualsevol àmbit que, tenint en compte el conjunt del Països Catalans, hagi permès expressar amb tota normalitat la catalanitat de les Balears, i hagi contribuït a conèixer-la, difondre-la i respectar-la.

Homenatge de Ressò a Damià Huguet

NOTÍCIES

"La revista Ressò està totalment endolada i hem hagut de cercar forces d'allà on no n'hi havia per treure, enmig de festes, un lluent i trist número d'homenatge. Un número d'agraïment, diríem. Unes planes tan sinceres com merescudes per al nostre Damià Canova. S'aglutinen en aquestes planes, articles, elegies, obituàries, necrològiques i cants dels més variats estils. Gràcies, un cop més, Damià. No bastarà tota la revista per dir-t'ho, en nom de Campos, en nom de Mallorca i en nom de la literatura catalana". Amb aquestes paraules la revista Ressò de l'OCB de Campos explica el perquè de l'homenatge que, en el seu número d'agost, la revista ret al poeta i escriptor Damià Huguet.

Ressò dedica 16 pàgines a esbrinar la figura del poeta a través de les plomes de les persones que l'han conegut i l'han estimat. En el número d'agost de la revista, nombroses persones tracen el seu particular perfil de Damià Huguet, entre ells Damià Pons,

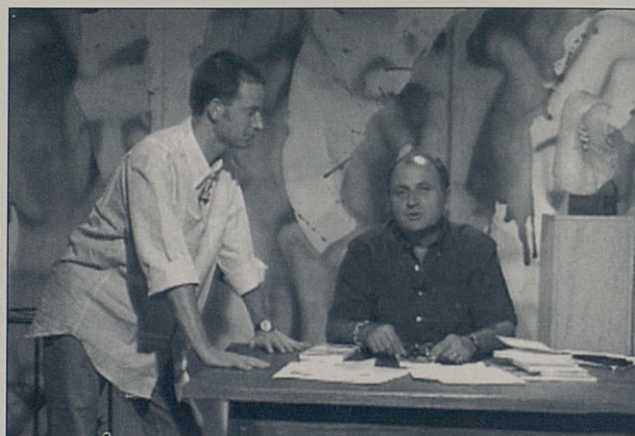
conseller de Cultura del Consell Insular de Mallorca; Andreu Prohens, batle de Campos; el també poeta, Blai Bonet; Jaume Fuster, president de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana; el periodista Miquel Cardell; i Joan Veny, catedràtic de Filologia Catalana de la Universitat de Barcelona. Aquestes persones defineixen d'una manera molt original la persona d'Huguet. "El darrer poeta campaner", "El traficant de poesia" i "Campaner, català de Mallorca i mediterrani universal". Damià Huguet va ser directiu de l'OCB i protector de l'entitat al terme de Campos

Ha mort l'arquitecte Guillem Oliver i Sunyer, autor, juntament amb Neus Yniesta, del projecte de remodelació i reconstrucció de la casa que fou de Joan Alcover. Havia estat mereixedor del Premi Bartomeu Oliver 1994. La junta directiva, en nom dels socis i amics de l'entitat, fa costat a la seva família i en servarà sempre el seu record.

Trifàsic, com parlar de llengua

Trifàsic és el nom d'un programa que durant vuit setmanes s'ha emès tots els divendres a les nou del vespre per Canal 4 Televisió. Es tractava d'un magazín, promogut i coordinat per l'Obra Cultural Balear, que parlava de temes lingüístics i culturals intentant divertir els espectadors. De fet, l'eslògan promocional del programa fou: Com parlar de

part d'una història, contada en imatges, cedida pel màster ISCA de la Universitat de les Illes Balears, i constava de tres blocs alhora diferenciats, però formant part del mateix magazín. El programa fou presentat per Jaume Gomila i comptava amb la col·laboració de Biel Mesquida, el qual dirigia l'espai *Lletralàndia*, dedicat a la crítica de

Jaume Gomila i Biel Mesquida.

llengua i cultura sense avorrir-se. A les promocions de la televisió insular es podia escoltar, en segon pla, la banda sonora de la pel·lícula *Missió Impossible*, tot pensant que l'objectiu del programa era una *missió possible*.

Trifàsic ha estat més un espai de difusió cultural i de temes lingüístics que d'ensenyament, per això el tema de la llengua fou tractat d'una manera distesa i, en alguns casos, en to d'humor.

El programa s'obria amb una capçalera que formava

llibres; i el professor Grimalt, que ofería als espectadors una proposta lingüística en cada programa. Trifàsic començava amb el bloc dedicat a la llengua. Cada divendres, *Fèlix, el moix* contava una història que posava de manifest actituds, creences o prejudicis envers la llengua pròpia de les illes Balears. Els guions varen ésser elaborats per Antoni Llompart. Al final de cada relat, Jaume Gomila introduïa el professor Grimalt que ens donava consells lingüístics des del Parc de la Mar.

ua i cultura sense avorrir-se

El bessó del programa fou l'apartat de l'entrevista. Cada setmana acudia als estudis de Canal 4 un personatge rellevant de la vida cultural mallorquina. Al decurs de vuit setmanes, Jaume Gomila ha conversat amb l'escriptor Carlos García Delgado, l'autor del llibre *Queridos mallorquines*; el pintor manacorí, Riera Ferrari; el futbolista blaugrana, Miquel Àngel

comptava amb una secció fixa que s'anomenava *El llibre de capçalera de...* Per aquest miniespai, hi han passat Jaume Matas, Rosa Estaràs, Maria Antonia Munar, Pere Pascual i d'altres. La producció de Trifàsic ha estat complexa ja que els enregistraments del programa s'han fet a plató i a exteriors. A l'estudi, decorat pel pintor Ramon Canet, s'han filmat les entrades i

Jaume Gomila amb la periodista Maruja Torres.

Nadal; l'escriptora Carme Riera; Concepció Villalonga, coordinadora de la Unitat de VIH de Son Dureta; el director de cinema, Agustí Villaronga; Jordi Llabrés, regidor d'Educació de l'Ajuntament de Palma; i la periodista d' *El País*, Maruja Torres.

La darrera part del programa estava protagonitzada per l'escriptor i periodista Biel Mesquida. Els espectadors interessats en la literatura podien gaudir dels comentaris d'una sèrie de llibres que feia Mesquida. Lletralàndia

sortides del bloc de llengua, les entrevistes (a excepció de la conversa amb Miquel Àngel Nadal, que es va dur a terme al port d'Andratx) i Lletralàndia. Tot i això, l'equip del programa ha sortit a fer exteriors sovint. Les imatges enregistrades s'utilitzaven per muntar la història de *Fèlix, el moix*. Hi hagué també una important feina de postproducció per enllestir el bloc de llengua. El realitzador del programa fou Julio Roldan, el qual es trobava al cap d'un ample equip de professionals.

Estupefacció per la sentència en favor de l'Ordre Rotger

La sentència que declarava legal l'Ordre Rotger, dictada el passat mes de juny per la Sala Contenciosa del Tribunal Superior de Justícia de Balears, no influirà la decisió del Govern Balear de modificar-ne principi bàsic (la lliure decisió dels centres escolars que inclou la possibilitat que es pugui fer tot l'ensenyament en castellà) per adoptar un criteri de mínims comuns a tots i cada un dels centres. Així ho ratificava Joan Flaquer, conseller d'Educació, comentant una sentència que va deixar estupefactes els promotors dels recurs. Segons la sentència, a les Balears no hi hauria un sistema de "bilingüisme integral o conjunció lingüística" (imprescindible per crear una comunitat cohesionada sense problemes d'identitat i de convivència) sinó un sistema de "separació electiva". La sentència arribava a aquesta conclusió a partir d'agafar aïlladament i d'interpretar equivocadament l'art. 18 de la Llei de la Llengua de 1986 que reconeix el dret individual dels alumnes a rebre el primer ensenyament en la seva pròpia llengua (però no en els cicles posteriors, cosa que la sentència obvia).

Els col·lectius recurrents haurien volgut que la Sala Contenciosa els explicàs com el principi que argumenta es pot casar amb altres de la mateixa llei que exigeixen al Govern adoptar les disposicions necessàries encaminades a garantir que els escolars puguin utilitzar normalment i correctament el català al final del període d'escolaritat obligatòria; o la proclamació que el català és oficial en tots els nivells educatius; o la garantia que ha de donar l'Administració que els alumnes no siguin separats en centres diferents per raons de llengua; o com es pot compaginar la liberalització de l'Ordre Rotger i centres en què tot s'ensenyi en castellà o en què el català es redueixi a la gimnàstica o a la religió o a una *maria*, amb l'objectiu prioritari de la Llei de 1986 d'assegurar el coneixement i l'ús de la llengua com a vehicle habitual a l'ensenyament.

Tot i amb això, la responsabilitat de complir els principis de l'Estatut d'Autonomia i de la Llei de la llengua correspon en primeríssim lloc al Govern Balear. El conseller d'Educació ha anunciat un Decret de Mínims en català. Ara cal que aquests mínims no se situïn per davall d'un 50 per cent d'àrees en aquesta legislatura, el qual fa anys que ha assolit, per al gallec, fins i tot el govern de Manuel Fraga Iribarne.

El pare Capó, nomenat fill il·lustre de Santa Maria

El consistori de Santa Maria del Camí va nomenar mossèn Josep Capó i Juan fill il·lustre del poble. El pare Capó fou custodi del convent de la Soledat i el més important recopilador de la història de la vila santamarienca. Va néixer el 1923 i es va ordenar capellà el 1950. Primer es va inaugurar un carrer amb el seu nom i després es va celebrar un acte solemne a la parròquia, on va participar Jaume Matas, president de la Comunitat Autònoma, el qual dibuixà un perfil de l'homenatjat: "El pare Capó es va entregar amb cos i ànima a la seva tasca investigadora, amb l'única intenció d'ajudar els seus conciutadans. No volia res a canvi. L'únic que volia era treballar perquè el nostre poble pogués preservar les seves senyes d'identitat". Segons Matas, la identitat cultural no es podia entendre sense recuperar i potenciar un dels elements més essencials d'aquesta terra, la nostra llengua: "Per ella mossèn Josep Capó ho va donar tot. Va participar a la creació de l'Obra Cultural Balear, amb la convicció que no es pot estimar un poble, sense estimar la pròpia llengua".

Presentació del pla d'actuació de l'OCB a Calvià

El passat 30 de juny ja es va celebrar una reunió preparatòria per empenyer un pla d'actuació de l'OCB al terme de Calvià, que inclou la creació d'una delegació de l'entitat. Als termes de Calvià i Andratx, l'ús de la llengua es troba en una situació d'extrema precarietat. L'OCB ha començat les seves activitats al municipi calviàner amb l'excursió *La ruta del Rei En Jaume* (dia 8 de setembre), integrada dins el programa d'actes commemoratius del desembarcament i que va comptar amb el suport de l'Ajuntament de Calvià. L'itinerari fou dirigit i comentat per l'escriptor Pere Morey.

Els participants de l'excursió sortiren des de Palma (a la plaça del Tub) i Calvià (Ajuntament). El dos grups es reuniren, a les 10.30 del matí, al mollet de Sant Elm, on embarcaren a bord d'un vaixell que els dugué a voltar sa Dragonera. A les 15.00, els excursionistes desembarcaren a Santa Ponça i visitaren la Creu. Mitja hora després arribaren al Coll de sa Batalla, on pogueren veure la Pedra Sagrada i la Creu dels Montcada. A les 16.00 visitaren els jardins de Bendinat. Acabaren l'eixida anant al Monestir de la Real i visitant l'església de Santa Margalida.

A mitjan octubre se celebrarà a Calvià, al poble, un acte de presentació de l'OCB al terme, obert a tothom sense excepció. Es pretén donar un fort impuls a l'ús de la llengua i demanar la cooperació activa no només dels mallorquins sinó dels castellanoparlants i dels col·lectius estrangers. També es reclamarà de l'ajuntament, que fins ara ha mantengut una actitud freda en aquest tema, una actitud més compromesa en la defensa de la llengua catalana que l'Estatut qualifica de pròpia de les Balears.

NOTÍCIES DE L'OBRA

Llenegada institucional: Matas rep els gonellistes

L'OCB va expressar públicament la seva protesta pel fet que el president del Govern balear, Jaume Matas, rebés en audiència l'autodenominada Plataforma en Defensa de Sa Llengo Balear el passat mes de juliol. L'OCB va expressar l'enorme estranyesa en conèixer que Jaume Matas rebria un col·lectiu que fa ostentació del seu analfabetisme. Tot i mantenint la seva confiança amb el dirigent autonòmic, l'entitat considerarà un gran error polític i un gest equivocat l'audiència, la qual va donar senyals errònies a la societat de dins i de fora de les illes Balears.

Després de l'entrevista amb Matas, el portaveu de la Plataforma digué que, a Mallorca mai hem dit palau sinó "palasio"

"Fa la impressió que el fet de rebre una entitat antiestatutària i contrària a la unitat de la llengua (i per tant acientífica), i a més a més, a les poques setmanes de prendre possessió com a president del Govern, obeeix a pressions internes d'un sector del propi partit, però que no haurien d'haver tengut una expressió tan gràfica com la recepció que tothom interpretarà no com de comprensió sinó de cert suport a la Plataforma", explica l'OCB.

Sobte, per altra part, a l'OCB la rapidesa en la concessió de l'entrevista *al més alt nivell* amb l'ajornament fins el mes de setembre d'un contacte institucional amb Jaume Matas demanat per l'OCB. El cap de Protocol de Presidència va atribuir l'ajornament de l'entrevista al fet que el president tenia una agenda saturada de compromisos. L'entitat no s'oposa ni molt menys al fet que el Govern tenguí contactes amb tots els sectors socials (fins i tot amb aquells que defensen actituds fruit de la ignorància o que en realitat no tenen solvència acadèmica o tenen altres fins prioritaris a la defensa de la llengua pròpia) però entén que s'han de dur "a un nivell institucional més adequat".

B r e u s

L'OCB ha expressat el seu condol amb sengles esqueles, en homenatge i amb motiu de la mort dels escriptors Josep M. Palau i Camps (exvicepresident de l'OCB), Damià Huguet (exdirectiu de l'OCB i protector de la delegació de Campos) i Miquel Àngel Riera (primer signant dels manifest promogut per l'OCB *Acció per construir un país* el 1994-95).

Vilafranca va inaugurar el Parc Josep M. Llompart. El batle de Vilafranca, Joan Bauçà; el vicepresident del CIM, Pere Sampol; el president de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, Jaume Fuster i el president de l'OCB posaren els discursos. La gent, nins i grans, ja s'havia fet seu el Parc des de les primers hores del matí i l'havia omplert de vida i d'alegria.

Segon aniversari de la Plataforma Joves de Mallorca per la Llengua. El darrer dia 5 de juliol, els joves organitzaren un horabaixa d'actes a l'Escorxador de Palma per celebrar el segon any de feina en defensa de l'idioma de Ramon Llull. Una exposició de fotografies i un vídeo del Correllengua i la Diada, una xerrada del president de l'Obra Cultural Balear sobre la situació de la llengua catalana a les Balears i passes a fer davant un centenar d'assistents i un concert que ajuntà el rock i el ball de bot, en foren els ingredients.

El pregó de les festes de Selva d'enguany, per les Festes de Sant Llorenç, va ser encomanat al president de l'entitat, Antoni Mir.

Els calendari de l'OCB de 1997 es dedicarà a Llorenç Villalonga amb motiu del centenari del seu naixement. Tots els socis el podran recollir gratuïtament a les oficines del carrer de la Impremta. Les delegacions el distribuïran als socis dels pobles.

Joan Flaquer

**LA VERSATILITAT
D'UN CONSELLER.
DE TURISME
A CULTURA**

ENTREVISTA
...

Tomeu Martí / Joan Celià

Després d'haver-se d'ajornar dues vegades, finalment poguérem fer l'entrevista a Joan Flaquer, nou conseller d'Educació, Cultura i Esports del Govern i abans conseller de Turisme. Flaquer s'ha estrenat al càrrec amb el

traspàs de les competències universitàries, encara li queden, però, temes per resoldre. L'estat actual de precarietat de la llengua catalana a les Balears fa que tot allò relacionat amb la seva conselleria es miri amb lupa.

- Vostè ha ocupat amb anterioritat la conselleria de Turisme, fins que per una sèrie de circumstàncies polítiques arriba a la cartera de Cultura. Totes ambdues conselleries importants i considerades mostrador. Creu que es pot aprofitar l'experiència?

- Hi ha dos vessants. Hi ha un aspecte de gestió, que, lògicament, és aprofitable, que és l'experiència de tres anys de gestionar una conselleria amb tots els seus recursos humans, administratius, econòmics, etc. I després, en segon lloc, la veritat és que des de la Conselleria de Cultura hi ha moltes possibilitats de dur a terme accions conjuntes en tot allò que fa referència a turisme. Jo sempre he defensat que des de la Conselleria de Turisme s'ha de potenciar un turisme cultural, un turisme esportiu, que jo entenc que és necessari per intentar sortir d'aquest tradicional món del sol i platja que tenim a les nostres illes.

- Què hi pot aportar vostè, a aquest departament?

- El primer que crec que podem aportar és feina i voluntat de diàleg i col·laboració amb tots els interlocutors culturals, esportius, del món de l'ensenyament... I, sobretot, insistesc, molta feina.

- Quan vostè va ser nomenat conseller, alguns

mitjans de comunicació varen dir que "se li passava una patata calenta". Ho considera vostè així?

- No, jo pens que se m'encomana la gestió d'una conselleria molt important, fins ara he estat al front d'una conselleria de càire econòmic, on el percentatge de participació en el PIB és altíssim, però jo pens que al marge del món econòmic hi ha tot un món cultural, educatiu i esportiu que també és molt important, i en aquest sentit, si s'entén per patata calenta el fet que és una conselleria de gran importància, doncs, efectivament ho és, però jo no ho entendria amb el sentit pejoratiu del terme.

- Quin són els temes prioritaris que pensa abordar durant els primers mesos al capdavant de la conselleria?

- Tenim quatre departaments completament distints i cada un d'ells té les seves peculiaritats.

Quant a l'educació, ens hem de centrar en tot el que fa referència a l'as-

sumpció de les competències en matèria de primària i secundària. Aquest serà, sense cap dubte, l'objectiu principal de la nostra tasca i no regatejarem esforços a l'hora de negociar i d'insistir davant Madrid que és important no només que la

comunitat autònoma tenguí competències plenes en matèria d'educació, sinó que aquestes venguin ben dotades, amb els mitjans materials i humans suficients per poder-les gestionar.

En matèria de cultura, la veritat és que les competències estan bastant transferides als consells insulars i,

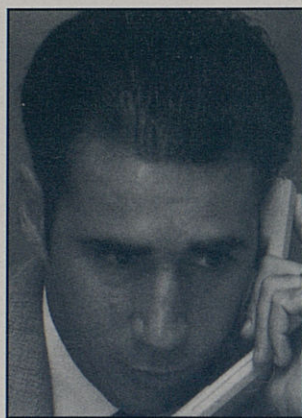
pràcticament, ens hem d'encarregar de la coordinació, de la gestió dels museus que són de titularitat de l'Estat, però de gestió nostra; i, lògicament, també, aprofitar aquests grans espais com són sa Llotja, el Casal Balaguer, el Palau Soler, etc, per poder oferir mostres als ciutadans de cultura de tot tipus.

Pel que fa als esports, hem d'aprofitar el que serà la Universiada, per intentar

fer unes instal·lacions que puguin servir no només per a la Universiada, sinó de cara al futur per a la formació d'esportistes d'alt nivell, amb un pla de suport a l'esport d'elit amb una relació fluïda i constant amb les federacions i, sobretot, lligar, tant en l'aspecte cultural com en l'esportiu, tot allò que puguem oferir al món turístic.

- Fa poc s'ha fet pública la sentència sobre el recurs presentat per diverses entitats contra l'Ordre Rotger. Vostè va parlar d'un decret de mínims. Ha començat ja a redactar-se aquest decret, quin sera el seu contingut?

- Nosaltres el que hem dit és que l'Ordre Rotger va tenir una eficàcia (i està tenint-la) i un camp d'aplicació. S'està estudiant i hi ha resultats bastant concrets de quin és el fruit de l'aplicació d'aquesta Ordre. Per exemple, sabem que no hi ha cap centre que hagi plantejat el seu projecte lingüístic amb l'ensenyament al 100% en castellà, la qual cosa crec que és positiva, no tot el que desitjaríem, però és positiu, i en aquest sentit, una vegada que hem fet aquesta primera fase de l'Ordre Rotger, ens hem de plantejar la necessitat de veure dins cada projecte lingüístic de centre quins mínims hi ha d'haver d'ensenyament en català. Això ha de ser fruit

•
" Ens hem de plantejar quins mínims de català hi ha d'haver a l'ensenyament "
•••

del diàleg, del debat, de parlar-ne amb bastants d'interlocutors; per tant encara no podem avançar cap tipus de conclusions.

- Com pensa la Conselleria d'Educació, Cultura i Esports promoure l'ús de la llengua pròpia de les Balears?

- S'ha de promoure a tots els nivells, però d'una manera molt especial en el món educatiu. A les escoles, a la universitat, perquè entenc que és la millor manera de poder anar implantant l'ús de la llengua a les noves generacions. Hi ha d'haver també una promoció de l'ús de la llengua catalana a altres nivells, culturals, socials, esportius... i en aquest sentit la conselleria de Cultura, Educació i Esports ha de ser un vehicle important per ajudar a la difusió i promoció d'aquest ús.

- Quines accions té previstes en matèria de política lingüística el seu departament en el segon semestre de 1996?

- Tenim la Campanya de Normalització Lingüística, que és l'instrument més adient per encapçalar i coordinar aquestes actuacions, i tenim una direcció general de política lingüística que té com a objectiu principal i bàsic, dur a terme aquestes actuacions.

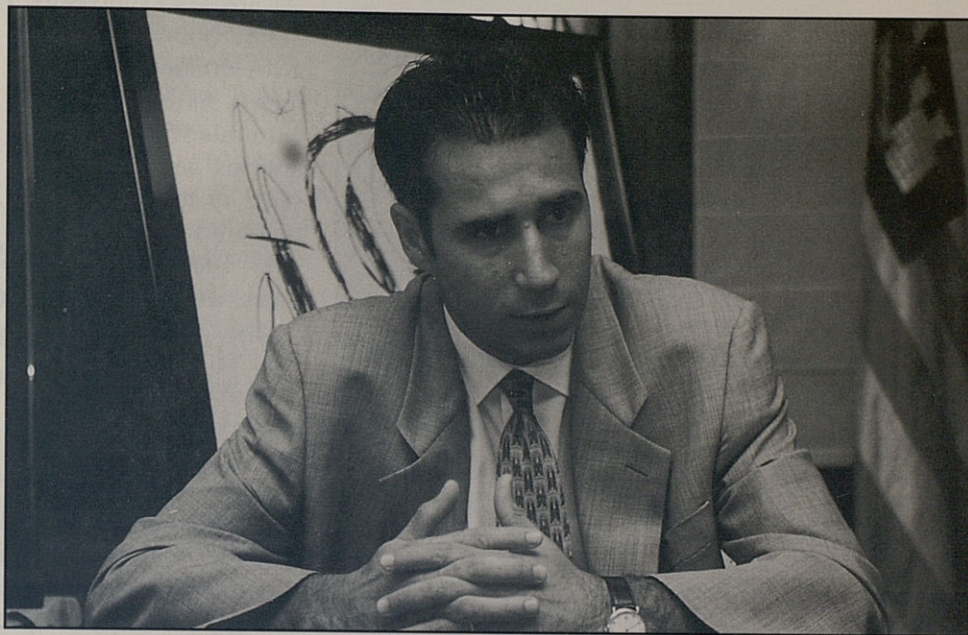
- Per què es va aglutinar en una mateixa direcció general la Cultura i la Política Lingüística? És això diluir el paper de la segona?

- Jo entenc que s'haurà de valorar si la política lin-

güística ha quedat diluïda o no en el moment en què es faci balanç de la gestió que fem, tant Jaume Gil com jo. No en aquest moment i sobre la base d'un simple

preparant l'assumpció d'aquesta competència, que jo pens que és fonamental i importantíssima per a aquesta comunitat.

contre i punts on hi ha una problemàtica. Però vull deixar clar que, des del moment que jo vaig entrar, sempre he trobat una voluntat de diàleg.

El conseller Flaquer parla constantment de diàleg.

conceptualisme o formalisme pel fet que estigui en una direcció general o a una altra.

- Quan creu vostè que tindrem les competències en matèria educativa?

- La idea és tenir-les a partir del gener del 1998, i precisament per això hem de dedicar tot aquest curs que ve a anar preparant, juntament amb Madrid,quina ha de ser la transferència, sobretot pel que fa al tema econòmic. Per això hem d'aprofitar aquest any i mig que ens queda per, amb una unitat pont amb el ministeri d'Educació i Ciència, anar

- Com valora la reunió que va mantenir a Madrid amb la ministra Esperanza Aguirre?

- Jo crec que, a Madrid, en aquests moments hi ha una disposició i una sensibilitat positiva pel que fa al fet de la transferència; són conscients que tant la Universitat, com l'ensenyament primari i secundari s'ha de transferir a la Comunitat, i en aquest sentit hi veig una bona predisposició. Però he de deixar ben clar que nos-

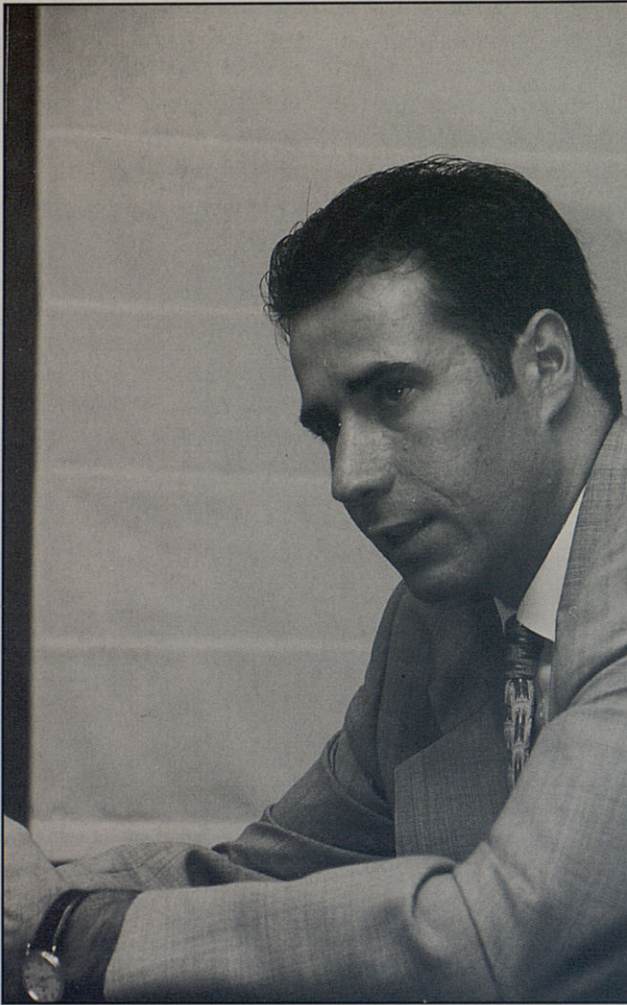
altres hem de defensar els nostres interessos i ells defensen els interessos de l'Estat central, i sempre hi pot haver punts de desen-

- Parlant de diàleg, una de les primeres paraules que vostè va pronunciar quan va prendre possessió del seu càrrec va ser precisament aquesta: diàleg. De quina manera s'ha materialitzat aquesta primera intenció, amb quines entitats socials o culturals, sindicats de l'ensenyament o associacions esportives s'ha reunit i ha començat aquesta voluntat de diàleg?

- Des dels primers dies he anat rebent entitats culturals, sindicats, representants del món de l'esport, de l'ensenyament, de la cultura. Per intentar escoltar el màxim de gent possible per, a partir d'aquestes opinions i suggeriments, dur endavant la nostra política.

La conselleria ha de ser un vehicle per ajudar la promoció de l'ús de la llengua

•••

Flaquer diu que la seva conselleria no és una "patata calenta".

-Quines són les tasques que li agradaria deixar concloses en aquesta legislatura?

- Haver rebut les transferències en matèria d'educació i universitat, en matè-

•
"Volem apropar al ciutadà les manifestacions artístiques i culturals"

•••

ria esportiva haver pogut contribuir perquè Universàda sigui un èxit per a la nostra comunitat, i que al mateix temps deixi infraestructura i possibilitats per als nostres esportistes, i també poder donar una nova dinàmica i un nou impuls als nostres centres culturals, els nostres museus, les nostres biblioteques, fonoteques, etc. I també, pel que fa a la normalització lingüística, que haguem avançat també

bastant, sense deixar mai de costat el fet que som a una comunitat bilingüe i que el millor que es pot demanar en aquest sentit és una coexistència i una convivència pacífica entre aquestes dues llengües, sempre tenint present que n'hi ha una d'elles que està a un nivell d'ús molt més baix que l'altra i que, lògicament, se l'ha de potenciar i se l'ha de primar, fins arribar a un ús indistint de qualsevol de les dues llengües.

- En matèria d'art i d'exposicions, quines ac-

tivitats pensa potenciar el seu departament? S'ha confeccionat el proper programa d'exposicions de sa Llotja de Palma?

- El programa d'exposicions de sa Llotja encara no està tancat, volem dedicar el mes de setembre i d'octubre a fer el calendari d'exposicions per a l'any que ve, i això és una mica el que volem fer en matèria d'art i d'exposicions: intentar apropar al ciutadà a què l'elles

manifestacions artístiques que tenen un ampli ressò, ja sigui a nivell local, a nivell regional o a nivell nacional o internacional, perquè entenem que és obligació dels poders públics intentar apropar totes aquestes manifestacions als nostres ciutadans.

- Quant a l'àmbit educatiu, hi havia un projecte de creació d'un futur currículum docent i editorial de les Balears. En quina situació està aquest projecte?

- En el moment en què

•
"No s'ha de deixar de costat que som una comunitat bilingüe"

•••

Ses Piules
Estudi de Perruqueria

Carrer Navarra, nº 3, 1r - 07003 Palma - Tel. 71 80 37

EL MIRALL

AMB EL SUPORT DE

Fundació Compres de cultura catalana

nosaltres discutim la transferència amb Madrid, hem d'anar preparant allò que ha de ser el projecte curricular que nosaltres volem dins el món de l'ensenyament. En aquest sentit, allò que tenim ben clar és que dins aquest projecte curricular s'ha de tenir en compte que s'han d'emprar les varietats i modalitats de les nostres illes, però, a més, dins les àrees socials hem d'intentar que els nostres al·lots coneguin les nostres institucions, les nostres tradicions, la nostra cultura i, en definitiva, que es puguin sentir orgullosos de tot el que és el nostre món cultural.

- Hem parlat de la Universiada, però ara m'agradaria parlar-ne des d'un altra punt de vista, el que fa referència a l'aprofitament de l'esdeveniment per a la internacionalització de la nostra cultura.

- Crec que hem d'aprofitar l'ampli ressò que pot tenir la Universiada per pro-

mocionar aquestes illes des del punt de vista no només cultural, sinó també del del turístic, esportiu, etc.

- Pel que fa referència al tema lingüístic, rebrà aquest esdeveniment el mateix tractament que els Jocs Olímpics a Barcelona?

- Jo crec que no té perquè haver-hi cap inconvenient en aquest darrer sentit, pens que el català és una llengua oficial aquí i, per tant, a la

Universiada ha de tenir un protagonisme igual que el pugui tenir l'altra llengua oficial

- Com veu l'Obra Cultural Balear? Quina relació hi pensa mantenir?

- L'Obra Cultural Balear és una entitat important en aquesta comunitat, que té com a objectiu prioritari reforçar la nostra identitat com a poble i potenciar l'ús de la nostra llengua. En aquest sentit, jo he de valorar, amb tot respecte, la feina que fa aquest col·lectiu i les meves relacions amb l'Obra són molt

"En el projecte curricular s'han d'emprar modalitats de les illes"

•••

Tot i la seva joventut, ha estat a dues conselleries importants.

positives, hem tengut alguna reunió, i jo esper que la

relació entre tots sigui lleial. Hi haurà qualche problema, algun tema que per ventura ens separarà, però el que sempre oferiré a l'OCB, com a altres entitats, és voluntat de diàleg, de col·laboració per tal d'intentar cercar les solucions més satisfactòries per al nostre poble.

"El català és oficial aquí i, per tant, a la Universiada ha de tenir un protagonisme"

•••

ROLDAN

OFICINES I DESPATXOS S.A.

A la seva disposició en:

- Despatxos Direccionals
- Despatxos i Oficines Generals
- Mampares d'Oficina
- Separacions simples i dobles

- Estanteries Emmagatzematge
- Estanteries Gran Càrrega
- Biblioteques
- Cadires i Taules apilables per a col·lectivitats

Complements: Llums

Cendres (de peu i sobretaula)
Caixes Fortes, etc.

Eusebi Estada, 68 (carrer del tren de Sóller)
Telèfon 20 98 13 CIUTAT

OMEGA

EGA

Picloreria Española

FUNDADA EL 1885
C/ COLON • TELS. 72 15 63 - 72 43 44
07001 PALMA DE MALLORCA

Omega Speedmaster Automatic,
dia-data, AM/FM
Cronògraf d'acer.
Swiss made since 1848

L'ELECCIÓ DE MICHAEL SCHUMACHER

Precisió a tota prova i capacitat de reacció a la dècima de segon són la fórmula del campió mundial, Michael Schumacher. Qualitats que troba també en el seu Omega, tant als circuits com en la vida diària.

«Trust your judgement, trust Omega»
MICHAEL SCHUMACHER

Ω
OMEGA

The sign of excellence

L'home del Martini

Beatriu Valls

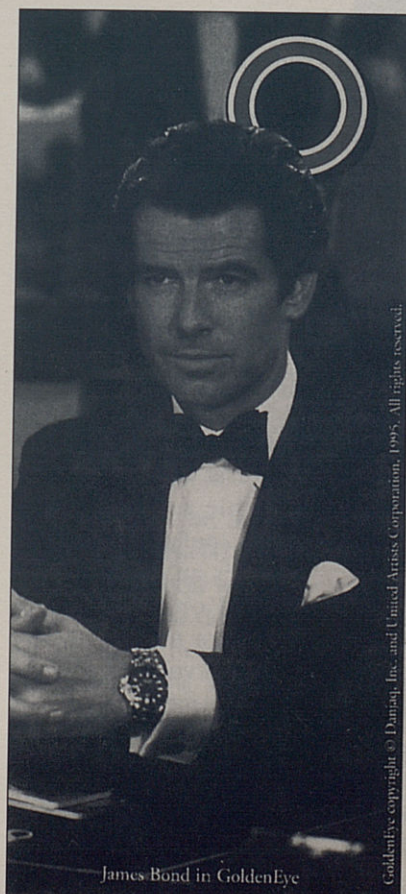
En els darrers anys, els mitjans de comunicació han transformat la seva filosofia pel que fa a l'exhibició de l'objecte de disseny. Fa menys d'una dècada, la publicitat, sobretot televisiva, mostrava sempre dones exuberants per tal d'atreure clientela, evidentment masculina. Tots recordem aquella campanya de publicitat del conyac que es bevia a les pel·lícules d'Alfredo Landa. "El Soberano es cosa de hombres", deia l'eslògan de l'anunci, mentre apareixia a la pantalla una senyora rossa colcant a cavall per una platja. També es va fer famós aquell altre spot, en el qual la protagonista era una al·lota pujada damunt uns patins i que servia a tot arreu copetes de Martini. De fet, no fa tants d'anys que la noia va fer *bolos* per diferents ciutats.

Allò eren altres temps. Llavors, per als publicites, les dones no eren més que consumidores de detergent, lleixiu o

drapets per a nins petits. Ara, la televisió ens demostra, a les clares, que el publicite s'han adonat que les dones viuen de ple dins la societat de consum, i que els seus gustos són els mateixos que els dels homes. Ha passat l'època en la qual les dones prenen aigua del Carme a casa seva, i d'amagat. A prop del segle XXI, beuen Martini i Coca-cola *light*.

Que no heu vist la sèrie d'anuncis de Martini? Quin home! Qualsevol no s'empassola un Martini a l'hora de l'aperitiu. Sobretot, si penses que el de les ulleres negres et vendrà a raptar. Encara que, ben mirat, a la darrera entrega de la història, el moreno es fa por i agafa els atapins. Tan se val!

I que me'n deis del picapedrer de la Coca-cola *ligh*. He anat a l'Ajuntament a demanar com estan els plans urbanístics del voltant de la feina, i m'han dit que hi faran una zona verda. Quina llàstima! I es cas, és que també m'agraden les zones verdes.

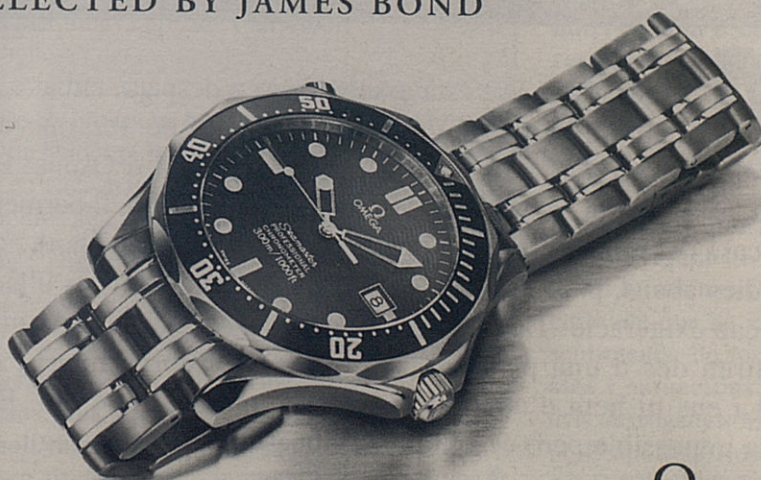

James Bond in GoldenEye

GoldenEye copyright © Danag, Inc. and United Artists Corporation, 1995. All rights reserved.

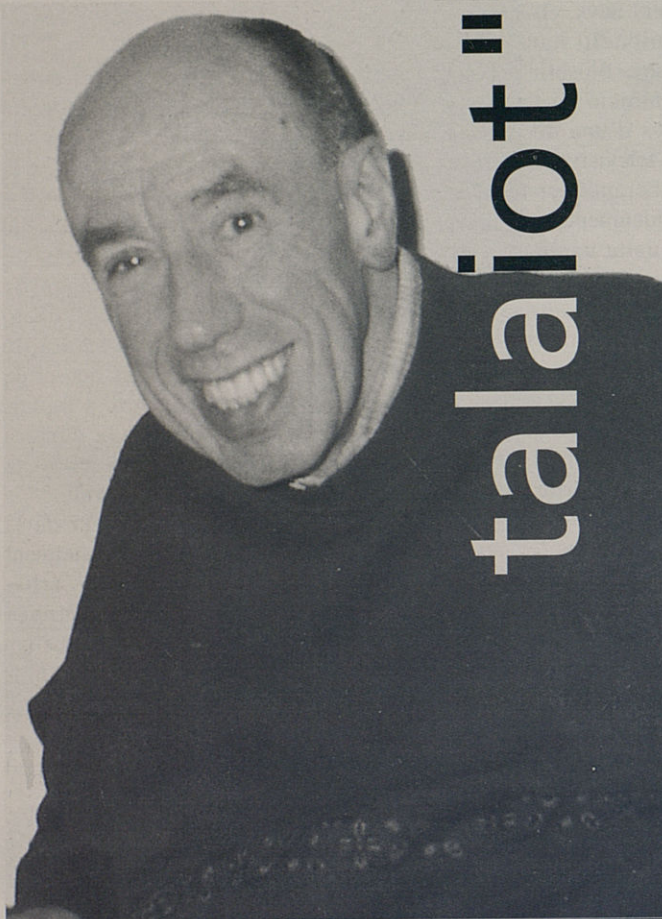
OMEGA

SELECTED BY JAMES BOND

Ω
OMEGA
The sign of excellence

"Jo sóc, en certa manera,

talaiot"

MIQUEL MARTÍ I POL, POETA

Miquel Martí Pol està assegut al seu despatx, situat a mà dreta entrant pel portal de ca seva, a Roda de Ter, on viu, molt a prop del riu que dona nom a aquesta petita localitat d'Osona. Està, com sempre, assegut a la cadira de rodes que, des de fa anys, li permet moure's per la casa i el món. És migdia potser una mica tard per l'hora concertada molts dies abans, però ens rep amb un somriure ample i els ulls brillants. No és cap exigència. Té els ulls més brillants i vius que hàguim vist mai, que miren des d'una profunditat insoldable i corprenent. Parla molt fluixet i ens hi hem d'asseure a prop per sentir el que diu. El miram. Sembla impossible però és cert. Ell, el poeta íntimament llegit, és davant nostre.

La veu ens mig tremola fins a l'extenuació. Ens escolta amb atenció i respon com si fos la primera vegada que les hi fan.

Virginia Mascaró / Magda Marroquin

I

Des de les hores mortes, talaiot
m'omple la pell de dibuixos obscurs
i tu hi ets, marta, en tots. Minució
et ressegueixo sines i malucs,
el ventre lleu i el sexe ardent i obscur
amb la punta dels dits extasiats.
Ets una sola i moltes. Complaent
i complaguda alhora rodolem
per un pendent insòlit. Cada gest
perfà l'extrema intimitat del joc
desmesurat i estricte. Marta, els mots
que ens diem sense dir-los no són pas
escuma sinó aigua, i el desig
és un vast horitzó. Si tanco els ulls
te'm fas present i esclaten els colors.
L'arbre de llum tan densa dels sentits
poblat de nou de fulles i ocells.

- Sempre ens hem demanat perquè en el primer i en el darrer paràgraf del seu poema *Estimada Marta* hi surt la paraula *talaiot*. Es tracta d'un recurs estilístic o és una referència explícita a la construcció megalítica prehistòrica que apareix en gran nombre a Mallorca i Menorca?

- He usat aquest terme en un doble sentit. Per una banda, pel fet que, com talaia, és un lloc per mirar i des d'on mirar. Però talaia era un mot massa tou, jo en volia un d'agut i talaiot, a més, era un mot maco i amb molta més força. Per l'altra banda, el vaig triar perquè reflectia també la meua impossibilitat de moure'm. Aquests

monuments han restat al mateix lloc permanentment des dels orígens dels temps. Jo soc, en certa manera, talaiot. El que mira i, a la vegada el lloc des d'on mirar aquesta dona: Marta, el centre del meu desig.

- En què treballa actualment?

- Durant anys he escrit d'una manera molt seguida, gairabé cada dia. Ara fa anys que no ho faig. En passo mesos i mesos sense escriure res, fins que de cop, surt un poema. Tinc poc temps perquè escric molt a poc a poc. Per això, no n'he fet cap, per a mi des de fa més de sis mesos. L'últim va ser Un hivern plàcid. Ultimament només he escrit el que m'han demanat amics.

- De tota la seva producció literària, què triaria?

- De fet, el poema que més èxit ha tingut és Estimada Marta. S'ha traduït i difós molt. Fins i tot d'una manera que a mi mateix m'ha sorprès. A mi també m'agrada, però prefereixo La pell del violí o Quadern de vacances. No obstant, el llibre, Estimada Marta, el recordo amb molt de gust.

- Quins han estat els seus referents literaris?

-He estat un bon lector de prosa, més que de poesia. M'agrada la novel·la, la narració curta, l'assaig. Entre els autors predilectes tinc Milan Kundera, Bohumil Hrabal o Antoni Tabucchini. I de gent catalana m'agrada Quim Monzó, Ferran Torrent, Carme

Riera i un llarg etcetera, perquè sinó hauria d'anar dient noms i més noms. Pel que fa a la poesia, m'agraden molt Joan Vinyoli, Gabriel Ferraté, Bartomeu Rosselló Pòrcel, Vicent Andrés Estellés, Màrius Torres, Blai Bonet, els Poemes a Naí de Miquel A Riera, autor que m'agrada molt com a poeta i novel·lista. També he llegit amb devoció Antonio Machado, Pablo Neruda, Rafael Alberti, Juan Ramón Jiménez, Federico García Lorca. I tenc debilitat pels francesos, Baudelaire, Rimbaud, Apollinaire i per alguns italians com Montale i Ungaretti o pel grec Kavafis.

un grup de poetes, que tenen al voltant dels 45 anys, que m'interessa i m'arriba molt el que fan. La seva poesia és molt musical, tensa i, a la vegada, analitza els sentiments i les vivències. En canvi, la que no m'agrada gens és la que especula. He estat jurat del premi de poesia Josep Maria Llompart, que anualment organitza l'Obra Cultural Balear i et puc dir que hi ha hagut cinc o sis llibres dels que he llegit que m'han agradat molt.

- Li agrada que musiquin els seus poemes com ha fet Llach en les seves dues últimes produccions

Lluís als àlbums Un pont de mar blava i Porrera. Penso que algunes cançons han quedat molt maques, però d'altres m'agraden més llegides.

- Molts poetes de culte s'han fet populars quan s'ha posat música a les seves lletres, com Ausies March o Joan Vinyoli, entre molts d'altres. Aquesta també és una manera de fer que la poesia pugui arribar a un públic més ampli.

- És cert que, en aquest sentit, la música pot ajudar molt la posterior lectura de poesia. Podria ser que algú, d'escoltar Un pont de mar blava o Porrera, decidís comprar un llibre meu de poemes. És possible, però en cap cas això afecta la poesia. Els discos no me'ls poso mai per gust, només els sento als recitals. En Lluís tampoc no els vol escoltar mai, si els poses davant seu, se'n va.

- La seva font d'inspiració parteix de la realitat que l'envolta o bé és una recreació de la pròpia ficció?

- La meua inspiració és nodreix del que m'envolta, i que la pròpia poesia aconsegueix transcendir. És un lligam de moltes fonts. En els meus poemes parlo del que he vist, dels sentiments, de les vivències i situacions, també dels desenganys. M'agrada molt analitzar, demanar-me el perquè de les coses, reflexionar sobre qualsevol notícia o situació i elaborar una teoria. Aquesta és la base de la meua poesia.

XV

Lluny, Marta, lluny de tot i en solitud;
platja deserta, cambra closa, bosc
de grans silencis; tanta vida, tant
de tu i de mi pertot arreu que res
no ens escatima imatges: fonda arrel
que ens nodreix i que ens serve. Lentament
emergim de les aigües, xops de llum.
Que vibri l'arc que tensa cada mot
i cada gest i cada sentiment;
que el mar, llunyà pregoni l'alt triomf
de la bellesa i del meu goig.
Lluny, Marta, lluny, l'esclat intens del blanc
restaura els límits que hem tant vulnerat.
No hi ha buidor ni fosca, i altre cop,
vida i no vida en un sol moviment,
m'omplo la pell i el pensament de tu
des de les hores mortes, talaiot.

- I cap dels vius?

- Dels poetes vius i més joves és molt mal de dir, perquè si en digués uns quants podria deixar-ne d'altres que també tenen molta qualitat. Ara bé, si em demaneu quina poesia m'agrada us diré que hi ha

discogràfiques?

- El meu parer es que la poesia és per llegir-la amb intimitat i, com a molt, és per sentir-la recitada. Quan s'hi posa música ja no és poesia, és una cançó. Els últims treballs que he fet han estat recollits per en

Mapa cedit pel *Diari de Balears*. Infografia: Pep Abrines.

Les rutes de les rondalles mallorquines

Les rutes de les rondalles mallorquines constitueixen una activitat integrada dins l'Any de les Rondalles, dedicat a commemorar el centenari de la publicació del primer volum de l'Aplec de rondalles mallorquines d'en Jordi des Racó, de

mossèn Antoni M. Alcover. Són quatre jornades de passeig que recorren Mallorca de Tramuntana a Migjorn i de Llevant a Ponent, sempre amb les rondalles com a fil conductor, com si d'un llumeneret blau es tractàs.

Gaspar Valero i Martí

Pilar López i Sastre

Al llarg d'aquests dies, amb l'ajuda del text, de la paraula i de la imaginació, es recreen contarelles i llegendes en els marcs i en els indrets que les han vist néixer, en els paisatges que les han agombolades. Per unes quantes hores volem sentir-nos un poc herois de rondalla o, si més no,

conèixer una mica més aquesta illa, brufada en cada racó de la seva geografia per l'encís que es desprèn dels contes populars mallorquins.

Les dues primeres convocatòries han estat patrocinades per la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear. A més dels professors, Catalina Valriu i Gaspar Valero, hem comptat amb la col·laboració de M. Pilar López Sastre i Carles Benito.

A continuació reproduïm,

adaptat i ampliat per a la revista *El Mirall*, el dossier de la primera ruta; hi trobareu les corresponents propostes d'aturades, un breu resum de les rondalles corresponents i un llenguatge que es vol apropar a les arrels d'aquest tresor de la literatura popular:

Primera ruta: La Real-Valldemossa-Banyalbufar-Estellencs-Andratx-Sa Pedra Sagrada (Calvià)

Partirem ben acanalats de Ciutat i en es temps de

dir tres parenostros farem la primera aturada al **Monestir de Sant Bernat de la Real**. Aquest antic monestir cistercenc, també anomenat de Santa Maria de la Real, fou fundat en el lloc actual en 1266; des de 1897 en tenen cura els Missioners dels Sagrats Cors. En aquest marc de serenor i d'espiritualitat ens esperen les aventures i l'enginy de **L'Abat de la Real** -o millor dit, del cuiner de la Real- (Alcover, V, 93-96): El rei vol com-

plicar la vida a l'abat, i li fa tres preguntes de difícil resolució: Què val el rei?, Quin temps necessita un cavall per voltar el món? i Quins són els pensaments del rei? L'abat, tot preocupat, es veu perdut, fins que el cuiner del monestir diu que el suplantarà i anirà a respondre les preguntes. Davant la

*Per unes quantes
hores volem
sentir-nos un poc
herois de rondalla*

•••

cort, el cuiner es fa passar per l'abat i contesta les preguntes: el rei val vint-i-nou diners, perquè Jesucrist que era Déu el veneren per trenta, i valer un diner manco és un bon preu. La segona resposta diu que "si es cavall feia tanta de via com es sol, és ben segur que en vint-i-quatre hores l'hauria voltat". La tercera pregunta té una resposta molt senzilla: el rei pensa que ell és l'abat de la Real, quan realment és el cuiner.

A Son Tugores, prendrem fua per la carretera de Valldemossa, deixarem enrere el nou Campus universitari, la font de la Vila i l'antic convent rural de s'Esgleietta i enfocarem la pujada de l'Estret de Valldemossa, en altra època tan difícil de superar, com ens conta, entre d'altres, George Sand a *Un hivern a Mallorca*. Abans de l'Estret, en un punt adient per tenir bona vista, ens aturarem per conèixer les virtuts màgiques i curatives del **puig de na Fàtima**, on narrarem **Es moro cego** (Arxiduc, 221-226): Un moro d'Alger, que era cec,

tenia al seu servei un esclau mallorquí; el moro, quan sabé que era de Valldemossa, li digué que si li feia una feina ben feta i no fugia, li donaria la llibertat. El catiu mallorquí

acceptà i el moro li explicà que viatjava a Mallorca i, amb els set parells de sabates que li donaria, se n'havia de posar un diferent

cada dia i havia d'anar a passejar pel puig de na Fàtima. El catiu vengué a Mallorca i féu el que li

Mallorca i va estar ben arreglat tota la vida". Arribats a la vila de **Valldemossa**, ens posarem ses cames an es coll i anirem fins a la capelleta de Sant Vicenç, que fins fa poques dècades, es trobava dins la possessió de Son Gual; aquest serà el lloc on coneixem De com **sant Vicenç Ferrer** pre-

dicà a **Son Gual de Valldemossa** (Alcover, V, 120-121). Efectivament, conta la història que aquest

escoltaren es sermó, no es banyaren gens, i tornaren an es poble tots xalests".

Cametes me valguen, caminarem una mica més per tal d'atansar-nos a la coma des Cairats, on parlarem d'**El rei**

En Jaume i

es Teix (Alcover, V, 107-108) i de **Sa font de Na Ropit** (Muntaner Bujosa, 1949: 15-18): Quan el rei

passava per allà, el pagès de Son Pancuit li oferí un tassó d'aigua de la font de na Ropit; el rei, tot agraït, alliberà de delme tot aquell redol.

De Valldemossa, abans de més raons, partirem cap al mirador de sa Moneda, entre Son Ferrandell i Son Olesa; és un mirador aixecat per l'arxiduc Lluís Salvador a finals de segle passat, i representa el minaret de la mesquita de Kairuan (Tunísia). Amb ampla miranda, recrearem l'atac de corsaris islàmics a Valldemossa, a **Lo que succeí an es moros, una vegada a Valldemossa** (Alcover, XXIV, 81-82): Els moros desembarcaren a la costa de Valldemossa, i com no sabien gaire les tresques, per anar a atacar el poble deixaren fulles de porrasa per marcar el camí. Un cabrer se'n temé i decantà les fulles cap a un roquissar terrible. Quan els moros tornaren, perseguits pels cristians, arribaren al roquissar, i els que no caigueren, toparen amb els cristians, que "en feren pasta de sobressada".

Passarem plans i turons,

*Les dues primeres
convocatòries han
estat patrocinades
per la Conselleria
de Cultura.*

•••

Monestir de La Real.

havia dit el moro; tornà a Alger i li digué les sabates ben condicionades. El moro es passà per davant els ulls els set parells de sabates, "i tot d'una va quedar curat de sa ceguera i heí va veure de lo més bé. Donà la llibertat al catiu i una partida de taleques de doblers, i aquest tornà a

sant, conegut amb el sobrenom de l'Àngel de l'Apocalipsi, predicà a Valldemossa pel setembre de l'any 1413. Diuen que "mentres predicava, se posa a ploure. N'hi hagué que fugiren i se'n dugueren una bona banyadura, que els arribà fins a sa pell. Es qui no es mogueren i

L'oratori de sa Pedra Sagrada.

deixarem enrere es coll d'en Claret, l'entreforc d'Esporles i el des Port des Canonge, i arribarem a **Banyalbufar**. Pels voltants de la **talaia de ses Ànimes o des Verger**, talaia de vigilància de principi del segle XVII, revestits de coratge ens acostarem al misteri de **Sa por des Rafal** (Arxiduc, 170), perquè ja sabeu que sa por, de prop no és res, si la volen veure: Al Rafal hi sortia por, "molt de renou i trencaïssa de plats i olles... ningú per res del món volia dormir en aquella casa". Però, un dia sa por es va acabar, perquè "un fadrí va anar a dormir a sa mateixa cambra, i quan va estar colgat va sentir que feien

córrer es llit... ell va fer una riallassa i los digué: -Jau, agafau aquesta; es llit no es mogué més i sa por va estar acabada".

Amb una exhalació, passarem per la font de sa Menta i deixarem enrere el portell de Planícia. Sota muntanyes molt aspres, un poc abans d'arribar a **Estellencs** coneixerem un altre enigma de les possessions d'aquesta costa a **Sa por des Putget** (Alcover, XXIV, 48-50): L'amo des Putget féu donació de la possessió a una família, perquè el servissin; amb el temps, els nous vinguts arraconaren l'antic amo i el maltractaren, fins que es morí de fam i de soledat. Poc després, en es Putget

hi sortí por. Els amos nous feren que el seu fill escoltàs les veus de la por per contar què era allò. La veu digué: "tornau es Putget, que no el teniu de bon just. Si no el tornau, tot quan teniu farà ui". "Se'n gorden com de caure de tornar es Putget, però dins pocs anys el varen haver perdut i fus tot quant tenien amb deutes que feren i plets que else varen moure".

Com que un sac buit no es serva, posam forqueta a un dels restaurants dels voltants d'Estellencs. Pegarem bocinada no precisament de pa a taleca, sinó d'arròs engrogat i d'escaldums de pollastre, com en els àpats rondallescorts sortits d'alguna avellaneta amb dons prodigiosos. Però, no podem pegar panxada de voltor perquè, ulls espolsats, des de la miranda des Grau aprofitam per narrar **Es desembarc des moros** (Arxiduc, 208-211): Un dia els moros desembarcaren a la costa des Grau; pujaren i intentaren agafar la gent que hi treballava, per fer-la esclava. Aconseguiren agafar un jove i una al·lota; el jove tornà a Mallorca cinquanta anys després d'haver estat catíu. S'al·lota hi estigué poc temps, ja que la pogueren quitar perquè "veneren un bocí de terra que no se podria vendre més que per un catíu o per malalt".

Capell alt, braç sonant i orella fumant, agafarem ets atapins cap a **Andratx**. Quan hi arribem, anirem a l'església a conèixer la desbaratada feta d'**Es lleisó des campanar d'Andratx** (Alcover, XIV, 62): Dament es campanar hi va

sortir un lleisó, que es féu ben gros. En junta, els andritxols decidiren que un ase el se podria menjar; posaren un ternal a dalt i fermaren un ase pel coll a una corda i el pujaren. Quan veren que l'ase no feia esment del lleisó, el davallaren, i "va tenir dos pams de llengo defora... era mort, sa corda l'havia estrangolat!".

Tocarem soletes d'Andratx i, camí de tornada cap a Ciutat, recorrerem amb imaginació històrica els espais propers al desembarc de Jaume I, pel terme de **Calvià**. Vora l'oratori de sa Pedra Sagrada, capella neoromànica construïda en 1929 segons projecte precisament d'Antoni M. Alcover, comentarem **Una Àguila i el Rei En Jaume**: Quan el rei era en es Pantaleu, una àguila que duia amb ses arpes un peix, "com va ser a s'indret del rei, l'amolla i el rei l'agafa i el se va fregir". "Perquè s'àguila deixà aquest peix an el rei, per això s'àguila se diu reial". També recordarem l'origen de l'oratori, amb la història de **Sa Pedra Sagrada**, (Alcover, V, 110-111), on "conten que allà se celebrà sa primera missa com el rei en Jaume va desembarcar per prendre Mallorca".

I en acabar la jornada, haurem gaudit de la companyia de personatges de rondalla i d'altres d'històrics que apareixen al conjur ancestral d'això era i no era. Ara, cadascú partirà per son vent, però no quedeu fellons ni fellones, perquè... al proper **El Mirall** publicarem una nova ruta.

1er CERTAMEN DE PIANO PETROF

Planos Can Garcias®

Informació

(91)6161608-(971)462016

Aina Cortès, l'art com a exorcisme

"Hi ha gent que amb un record en té per tota la vida". Són paraules de mercè Rodoreda, la feminista i torturada dama de les lletres catalanes. Ha passat tant de temps des que les professores de català feien llegir obligatòriament en els instituts de batxillerat obres com *La plaça del Diamant* o *Mirall trencat* i posaven a les seves filles setmesines els noms de Natàlia, Colometa o Teresa, i melancòliques professores d'espanyol m'enviaven postal·letes amb textos com aquests: "Ens resistim a creure que els paradisos perduts siguin ja irre recuperables i anam a tirar miques de pa als coloms, creient-nos per un moment noves Colometes que guarden el bell record d'un ball a la plaça del Diamant. Ai!, el que el vent s'endugué, o ha estat la LOGSE? Les professores d'espanyol ja no m'escruiuen cartes d'amor. No tenen temps. Tenen RDP (reunió de departament), RDP (reunió de equip educatiu), RCE (reunió amb el consell escolar). I amb les professores de català, no m'hi relacion. No hi ha res personal, és que ja no fan llegir llibres de Mercè Rodoreda ni de Salvador Espriu (*Cementiri de*

Sinera). S'han posat d'acord- duen anys així- en exigir als seus alumnes la lectura d'un llibre, el títol del qual no puc pronunciar sense que se'm posi la pell de gallina: *Mònica, la de COU*. Les professores d'espanyol i de català ja no m'estimen, hauré d'aprendre a exorcitzar-les. M'apuntaré a un curs de reciclatge que ha organitzat el CEP de Maó: L'art com exorcisme". Tal volta no utilitzà Mercè Rodoreda la literatura per exorcitzar el seu rebuig als homes, i Sal-

L'obra *l'abisme* pertany a la sèrie *Vols*

Aina Cortès al seu estudi de Menorca

vador Espriu les seves tendències necrofil·liques?

Aina Cortès, que presenta les seves exposicions amb títols tant suggerents com *L'arbre del cos o Cossos i coses*, també utilitza l'art per exorcitzar els seus dimonis. En la seva

prehistòria plàstica apareixen noms de professors, però no de mestres. No em sorprèn, com tampoc no em sorprèn que un dia deixàs de pintar paisatges, bodegons o natur·les mortes. Pot el decorativisme realista canalitzar el batecs vitals d'una ànima insatisfeta i torturada? La resposta no residia sols en un canvi de temàtica. No es tractava sols de mirar, sinó de sentir. I la resposta, emo-

cional i emocionada, s'ha produït mitjançant un particular tractament del cos humà. A primera vista és tracta de nus convencionals, de buits exercicis de formalisme acadèmic. Tot i això quan t'acostes als quadres una íntima sensació de dessassossec s'apodera de tu. Dones nues que en actitud de resignat defalliment refusen la mirada. Dones que han oblidat el seu goig de viure, si és que l'aconseguien alguna vegada. Dones per a les quals l'amor és una tortura i l'home, aqueixa cosa amb penis. Dones que res no saben, si é que ho saberen alguna vegada, de cims d'intensitat on creix la neu, l'escuma blanca, l'esclafit de dos cossos que s'abra·cen en un mateix batec. I, malgrat tot, dones covardes, resignades presoneres de les clavequeres de la llar. Per quin motiu aquest rol subordinat a l'home, Per què no fugen? No sent cap mena de compassió cap a elles.

Francesc Bujosa

Si hom s'ha de fiar del que varen dir les cròniques hi degué haver una mica de confusió un dia d'aquest estiu a Marivent. No és estrany: al rei, li havien programat dues recepcions gairebé simultànies a dos organismes prou diferents i en bona part contraposats: la Universitat i el Consell per a la defensa (o Consell regulador, no sé exactament com es diu) de la denominació d'origen de la sobrassada mallorquina. Són dos organismes que m'estim molt. El primer perquè és el que em dóna els doblers necessaris per poder subsistir i pagar-me, fins i tot, qualche vici culinari. El segon perquè amb la seva vigilància em permet aconseguir aquests dos objectius (el d'assegurar la ingesta metabòlica i el de la gola) amb una sola acció: la d'empassar-me

Un petit corc

una bona llesca de pa embetumada de la saborosa pasta roja. Tot i que els dos organismes conviuen juntets en un racó del meu cor, són dos organismes diferents i d'aquí el possible error (si és que error hi hagué) de protocol. La diferència i en certa manera la incompatibilitat rau en les estructures de pensament absolutament oposades que tenen les dues agrupacions. Aquestes diferències segurament traspuaren en els discursos quasi consecutius que dirigiren al monarca, que probablement es desconcertà una mica. L'equip de govern de la Universitat hagué de mostrar el tarannà ideològic que la caracteritza i que justifica el seu nom: el d'acceptar que la qualitat o la credibilitat d'una idea, d'una teoria o d'una opinió no depèn mai del seu origen o precedència, sinó de si s'adiu amb els fets: és allò que la veritat és la veritat, la digui Agamenon o el seu porqueret; sigui, el que la defensa, moro, jueu o cristià, monàrquic o republicà. Els de la sobrassada, òbviament, tenen uns altres principis, no sols diferents, quasi oposats. Creuen i pensen que, per molt que diguin els analistes, una proteïna mallorquina no és ben igual que una forastera, i que el pinso que mengen els porcs negres si no és del tot mallorquí, sí que ha estat venut a la mallorquina, és a dir, de forma gairebé monopolista i molt més cars que a la península. És, ja m'enteneu, la creença en les virtuts del particularisme, del *locus*, en oposició a allò que, ells, anomenen universalisme uniformador. No ens pot estranyar que supòsits tan diversos produïssin una certa lluita informati-

va entre els que els sustenten i que els de la sobrassada guanyassin la disputa per sortir a la primera o darrera plana: la promesa d'una bona culana és sempre molt més temptadora, per a un periodista, que la d'un doctorat *honoris causa*.

Però no és de qui va guanyar del que vull parlar, sinó de la mala qualitat de la informació que he rebut en els diaris. Per mor d'ella ignor encara alguns detalls de les recepcions que m'hauria agradat conèixer. Més que per morbositat (us ho prometo) per romandre tranquil. Perquè, malauradament, en cap de les cròniques que he llegit, el periodista no ha considerat necessari fer-nos confidència d'un detall; aquest: quina llengua empraren els de la Universitat i els de la sobrassada per parlar a, o amb, Sa Majestat? A falta d'informació concreta i emprírica he acudit el procediment deductiu i he arribat a la conclusió, pensa que pensa, que ho hagueren de fer en la nostra. És lògic: el monarca no té dificultats per entendre perfectament, i fins i tot parlar, el català, conec alguns dels membres directius de la nostra Universitat i sé que tenen molt clar que el català és idioma oficial de la Universitat i que una de les tasques prioritàries de la institució que dirigeixen i representen és el redreçament i la dignificació de la nostra cultura i, en conseqüència, de la nostra llengua catalana. Tenc menys coneixença dels dirigents de la sobrassada, només conec, per la premsa, les tribulacions jurídiques de l'exconseller Simarro, però posaria també la mà al foc que qui estima la sobrassada estima igualment l'ànima i la llengua nostrada, i que ell i els altres membres de la associació són persones que lluiten per defensar el que és nostre de productes materials o espirituals que intenten la suplantació o la confusió.

No crec, doncs, que em faltin motius per estar convençut que la llengua que triaren els que foren rebuts a Marivent fos la que parlaven els primers reis de Mallorca. N'estic gairebé segur: és el normal. Hauria d'estar tranquil, però què voleu que us digui? No hi puc fer més: de vegades tenc el corquet del dubte. Per això m'hauria agradat una mica més de precisió en la informació donada pels periodistes. Just per això: per abandonar definitivament el corc del dubte, per saber que no vaig equivocat en les meves deduccions.

Article publicat al *Diari de Balears*.

Un altre al·legat contra la intolerància

Els productors de *Juego de lágrimas* denuncien la hipocresia de les institucions legals i posen en entredit alguns dels prejudicis més arrelats dins la nostra societat a *The hollow reed*, títol destinat a convertir-se en un dels més polèmics de la nova temporada.

Martin Donovan (*Ama-teur*), Ian Hart (*Tierra y libertad*) i Joely Richardson, filla de l'actriu Vanessa Reedgrave, encapçalan el repartiment d'una pel·lícula dirigida per Angela Pope, centrada en els esforços d'un pare homosexual que intenta obtenir la custòdia legal del seu fill de

nou anys quan comença a sospitar que l'al·lot és víctima dels maltractaments del nou company de la seva exesposa.

L'opció sexual del pare i el fet que convisqui amb un altre home el converteixen, als ulls de la llei i de la majoria social, en un pare poc apte.

El bon moment de Nicole Kidman

Nicole Kidman es disposa a aconseguir el que, fins ara, se li ha negat al seu estel·lar company, Tom Cruise; que ens prenguem seriosament les seves qualitats interpretatives. Després del sorprenent èxit personal obtingut a *Todo por un sueño*, podria donar la campanada gràcies al treball realitzat a *Retrato de una dama*, la nova i esperadíssima pel·lícula de Jane Campion, la realitzadora d'*El piano*.

Descobrir l'amor

La Kidman interpreta Isabel Archer, una nord-americana de finals del segle XIX que acompanya la seva excèntrica tia en un viatge per Europa durant el

qual descobrirà l'amor en braços d'un grapat d'homes molt diferents. La pel·lícula compta en el seu repartiment amb John Malcovich, Marie Louise Parker, Shelley Winters, Barbara Hershey, Martin Donovan.

El bon moment que travessa Kidman es confirma amb el seu fitxatge per *The Peacemaker*, primer projecte de la *Dreamworks*, companyia creada per Steven Spielberg, David Geffen i Jeffrey Katzenberg. L'ac-

Nicole, una dama del segle XIX. L'actriu treballa a *Retrato de una dama*, el darrer treball de Jane Campion.

tor revelació del 96, George Clooney té un paper secundari en aquesta història centrada en un cas d'amenaça nuclear.

n Catastrofisme.

Ens espera una temporada de desastres naturals. Inundacions, terratrèmols i volcans es transformen en espectacle cinematogràfic confirmant el *revival* del cinema catastrofista. *Twister* (*Tornado*) una producció de l'omnipresent Spielberg amb guió de Michael Crichton (*Jurassic Parck*) i direcció de Jan de Bont (*Speed*) ha recaptat en les cinc primeres setmanes de projecció als Estats Units prop de 25.000 milions de pessetes, avançant-se com el primer gran èxit comercial d'aquesta temporada estival. Protagonitzada per Bill Paxton, Helen Hunt i Cary Elwes, la pel·lícula mostra els devastadors efectes dels misteriosos tornados que arrasen la zona central dels Estats Units.

n El nou James Bond

L'espia secret més cinematogràfic de tots els temps, James Bond, tornarà a la seva tradicional cita natalenca amb *Aquator*, on haurà d'enfrontar-se amb un espia de la CIA i un antic agent de la KGB, dos indesitjables que amenacen de fer explotar unes bombes nuclears. El superagent amb llicència per a matar (personatge un altre cop assumit per Pierce Brosnan) disposarà de l'ajut d'un grapat de valentes dones. Natasha Henstridge i la llatina Salma Hayek encapçalan el nou i espectacular seguici d'al·lotes Bond. Terence Stamp fa el paper del malvat agent de la KGB.

Bajo Ulloa torna amb Airbag

Pareix que Juanma Bajo Ulloa comença a superar la seva fama de realitzador conflictiu. Quatre productors han participat en el seu tercer llargmetratge, *Airbag*, una *road movie* plena d'ironia i d'acció que ha costat 500 milions de pessetes, quantitat molt elevada per a una producció espanyola. Uns vuitanta actors, entre ells Fernando Guillén Cuervo, Alberto San Juan, Pilar Bardem, Albert Plà i Natali Seseña, desfilaran pels fotogrames d'una pel·lícula definida pel propi Bajo Ulloa com "una història molt *golfa*, degenerativa, sense un gènere definit, barreja d'amor, comèdia i tragèdia".

Tarzan i The Phantom, tornen els herois del còmic

Les grans productores de Hollywood continuen resuscitant els vells herois del còmic. La tot poderosa Disney prepara una nova versió de *Tarzan*, un projecte milionari per el qual encara no s'han triat els protagonistes (es parla d'Stallone i Schwarzenegger) però sí els directors i l'autor de la banda sonora, responsabilitats que han recaigut en els debutants Kevin Lima i Chris Buck i l'il·lustre cantant Phil Collins.

Després de l'èxit obtingut gràcies a *Liberad a Willy*, Simon Wincer prepara la primera aventura cine-

Ressuciten els vells herois matogràfica d'una altralegendària figura del còmic, *The Phantom*, personatge creat per Lee Falk l'any 1936 i conegut entre nosaltres com *El Hombre Enmascarado*. L'actor Billy Zane (*Calma mortal*, *Orlando*) donarà vida a

l'intrèpid fantasma de la careta i l'ajustada xarxa color púrpura.

Completaran el repartiment d'aquesta cinta Treat Williams, Kristy Swanson, James Remar, Samantha Eggar i Patrick MacGoo-

han. **n Meryl Streep, la gran diva.** Segons una informació apareguda a "The Hollywood Reporter", Streep podria interpretar a Maria Callas a la imminent biografia fílmica d'aquesta diva operística. Mentre, ens arribarà el nou treball d'aquesta prestigiosa actriu de Nova Jersey. A "*Marvin's Room*", melodrama produït per Robert de Niro, es converteix en mare de Leonardo di Caprio, fill d'un matrimoni mal avingut.

BIBLIOTEQUES MUNICIPALS

CORT Pça. Cort, 1 - C.P. 07001	BLANQUERNA Sant Joaquim, 9 - C.P. 07003	SANT JORDI Pau Bouvi, 31 - C.P. 07199
MOLINAR Xadó, 7 - C.P. 07008	RAFALL VELL Pere Ripoll Palou, 9 - C.P. 07008	SA INDIOTERIA Gremi Tintorers, 2 - C.P. 07009
ESTABLIMENTS Pça. Immaculada, 3 - C.P. 07010	SON RAPINYA Catalina March, 4A - C.P. 07013	S'ARENAL Pça. Rul. Ian Garcies, 5 - C.P. 07600
SON GOTLEU Regal, 105 - C.P. 07008	GENOVA Barranco, 22 - C.P. 07015	Sta. CATALINA Fàbrica, 34 - C.P. 07013
COLL D'EN REBASSA Albuera, 1 - C.P. 07007	POLIGON DE LLEVANT Ciutat de Queretaro, 3 - C.P. 07007	SON FORTEZA St. Isidre Llauredor, 25 - C.P. 07005
L'OLIVAR Mercat de L'Olivar, 104-105 C.P. 07002	SON XIMELIS Cap Blanc, 15A - C.P. 07013	EL TERRENO Nuvol, 1 - C.P. 07015

Ajuntament de Palma

COORDINACIÓ: BIBLIOTEQUES DE BARRIADA DE L'AJUNTAMENT DE PALMA: C/ ALMUDAINA, 7-A C.P. 07001 TEL.: 71 87 95

LLETRALÀNDIA ATACA DE BELL NOU

Aventurera Lectora i curiós Lector i viceversa, acabes d'entrar a la fira de les sensacions, els sentiments i les emocions d'un *Lector Amateur* (que vol dir Amador) que per gust i per vici et dirà la seva (i cal agafar aquest

possessiu literalment i en tots els sentits) sobre uns escrits del mil i un gèneres, temps i espais de la literatura. Aquí, dins aquesta *fireria* literària, trobaràs des d'un llibre que he descobert rebosteant els soterranis de la meva biblio-

teca o la darrera novetat d'un escriptor *best-seller*, una informació inèdita sobre l'obra o la manera d'escriure d'una escriptora clàssica o una punyalada crítica donada amb diürnitat i cara alta. La lectura és gust o no és.

PROUST I LA LECTURA

Són 74 pàgines d'una bellíssima traducció al català d'Anna Casasas d'un assaig de Marcel Proust titulat *Sobre la lectura* (Mínima de Butxaca, Quaderns Crema) amb una suggerent coberta dissenyada per l'editor Jaume Vallcorba. Són 74 quadrilàters de cal·ligrafia de plagueta d'un membre delicat i sensible del Club d'Amants de l'Escriptura. Són 74 pintures d'alfabets d'un lector apassionat que ens encomana, amb les paraules més planeres amarades de sentiments i sentits, d'emocions i tendreses, els calfreds que recorren l'espina quan el pler de la lectura ens fa enlairar. Són 74 tanques de frases que ens obren els ulls als enlluernadors cels dels lectors fervents.

ELS PAISATGES BOTÀNICS A L'ABAST DE TOTHOM

No puc entendre com quan qualcú va pel camp i veu qualsevol planta o animal no té una curiositat immediata de saber el seu nom. Veure i viure un paisatge vol dir poder-ne assaborir tots els seus elements. El primer productor de sabors és el saber de la geologia, de la botànica i de la zoologia. Ara acaba de sortir una guia de camp que intenta, amb un text clar i planer, sense deixar el seu nivell científic i unes excel·lents fotografies, donar-nos una idea ben completa de la biodiversitat de la vegetació balear. *Arbres i arbusts de les Balears. Boscos i Garrigues*, (Edicions Ferran Sintes amb el patrocini de l'Obra Social i

Cultura de Sa Nostra i la Conselleria de Cultura del Govern Balear) dels professors Joan Rita i Jordi Carulla és una eina excel·lent per conèixer l'extraordinària riquesa dels nostres boscos i garrigues. El recoman als pares, als mestres, als estudiants i a tot individu que vulgui fer del passeig pel camp una festa.

ORIGEN

Del 25 de setembre al 18 d'octubre de 1955 Pere Gimferrer va escriure aquest poema llarg de més de cinquanta seccions i més de quatre-cents versos. Gràcies. *Mascarada* (Edicions 62&Empúries) és una joia verbal fascinant feta per un monstre de la paraula. Aquest poema: Dir amb explosions de paraules la fuitor amorosa, aficar-nos amb la música del metre en les encletxes del laberint enigmàtic de la identitat, explorar amb el mester més precís els territoris de l'inefable, inventar amb una construcció personalíssima els algoritmes d'una matemàtica del temps que se'n va, de l'alteritat sentida, del fímer perfum de les parau-

les. El poeta sap que és matèria d'oblit i intenta en un gest tan mesurat (aritmèticament) com just (musicalment), donar-nos unes zones de la memòria íntima dels anys setanta a París. Sí, París esdevé cambra de ressonància d'un cant indit a l'amor cap a l'estimada que, entre semàntiques de lletra-trèmol, imatges fulgurants, ecos d'alteritat, cristalls fúlgids i impactes sensorials, es metamorfoseja en la mateixa ciutat del parc de Montsouris, del Palais-Royal, de Baudelaire, del jardí de Luxemburg, de la rue de l'Harpe, de les dones de Gustave Moreau, del Pont de Saint-Michel... Escoltau bé aquests versos en dir-los! Sí, *Mascarada* és un vals d'estocades.

ALLAU D'ESCRITURES

Seré ràpid amb la presentació de cadascun d'aquests llibres que poden ser l'aliment de paladars exquisits que no en volen saber res del *fast book* o de qualsevol casta de llibre-fem, llibre-kleenex o les seves degeneracions. **Henry James** és un dels escriptors clàssics del segle. *La lliçó del mestre i altres narracions* (Editorial Destino i Universitat Pompeu Fabra) presenta una de les traduccions més exactes -magnífic **Joan Sellent**- d'un textos que conjunten les trames subtils, les ambigüitats, els enganys i una sintaxi densa i entretingudíssima. Stop. **Mariateresa di Lascia**, una escriptora italiana morta als 40 anys, ens ofereix a *L'audàcia, el silenci* (Editorial Empúries) una novel·la guepardiana i bearniana d'ara mateix. Bona contadora de la

vida de Chiara, una dona del sud d'Itàlia que conjuga l'autobiografia, la saga familiar i la rememoració d'una infantesa i una adolescència en què la tendresa i la hipocresia es donaven la mà. Stop. La intel·ligència emocional és la nostra font de vida, els nostres sentiments són les finestres de l'esperit i el llibre *El laberinto sentimental* (Editorial Anagrama) és un excel·lent vademecum per aprendre a conèixer-nos millor. **José Antonio Marina** ha fet una obra rica, complexa i completa en què estudia des de la construcció del món sentimental del nin i la possible construcció d'una ciència dels sentiments a l'origen de l'ètica, que seria la intel·ligència al servei dels afectes. Imprescindible per sobreviure en aquests temps sense sentiments.

FI

Nedau per «Les Metamorfosis»

Conjugar el plaer de la lectura amb la bellesa de les històries que se'ns conten és l'ideal de l'escriptor. Això ho va aconseguir **Ovidi** a *Les Metamorfosis* (Biblioteca Mínima, Quaderns Crema). Una traducció precisa en hexàmetres catalans -consolidats després de la segona versió de *L'Odissea* de **Carles Riba** (Editorial La Magrana)- feta per **Jordi Parramon** és un festa per als vers Lectors. Tota la tradició mitològica grega i romana i un parell de llegendes orientals al vostre abast narrades per un poeta seductor i musiquer.

Il·lustració Max.

TOTS ELS CAMINS DUEN A LA RENTRÉE LITERÀRIA

Veure la gent dins les llibreries aquest mes de setembre m'ha produït satisfacció. He vist persones de totes les edats, he mirat com dues al·lotes fullejaven els llibres considerats com a novetat i se'n parlaven en clau com si tinguessin un codi secret, he espilat un senyor que estava penjat a la taula dels *best-sellers* i acaritava les lletres en regreix, m'he divertit

vel·la que des que va sortir a Itàlia s'ha convertit en la xifra i la senyera d'una rebel·lió contra tants de feixismes quotidians com ens enrevolten o ens ataquen. La presa de consciència de Pereira, un vell periodista de la pàgina cultural del diari *Lisboa* en l'època de Salazar, serveix a Tabucchi per fer una reflexió lúcida i apassionant sobre el feixisme italià, la guerra civil espanyola

seguint les ironies d'una joventut i el seu enamorat que se'n fotien de certs autors nostrats dels que coneixien les misèries i les grandeses; com veis un panorama engrescador. I el guia de Llettralàndia també s'ha deixat dur per aquesta humana i gustosa deriva d'espigolar llibres. I ara he fet la meua tria: tendenciosa, sectària, terriblement subjectiva. I, a més a més, d'obres que m'han agradat. M'ho he passat tan bé que no tenc ganes de contar-vos un parell de llibres-fems que no val l'alegria passar-se'ls pels ulls de la mirada. Som un fan d'**Antonio Tabucchi** del qual han sortit dues meravelloses produccions verbals: *Sostiene Pereira* (Edicions 62 en català i anagrama en castellà) i *Somnis de somnis i Els tres últims dies de Fernando Pessoa* (les mateixes editorials). La primera és una no-

i el salazarisme portugués que enverina aquest home sol i desgraciat. Vint personatges somien a *Somnis de somnis* i d'aquesta manera se'ns obre un fris de vides oníriques que es llegeixen com un conte d'hivern vora el foc: **Ovidi, Apuleu, Goya, Debussy, Rabelais i Pessoa** són alguns dels desencadenadors de l'entretinguda ficció. L'altre text sobre **Pessoa** ens presenta aquest escriptor en una crisi hepàtica quan diu adéu als seus heterònims amb una delicadesa sensacional. M'entusiasma part del diàleg amb Àlvaro Campos sobretot quan diu: «Has estimat de debò algú?, va murmurar Pessoa. He estimat de debò algú, va contestar Campos en veu baixa. Llavors t'absolc, va dir Pessoa, t'absolc, em pensava que en tota la vida només haves estimat la teoria.» Bravo, Tabucchi!

LLIBRES

Biel Mesquida

Un estiu amb molts directes

Enguany hem viscut a Mallorca un estiu ple de concerts en directe de molta qualitat.

Durant els mesos de juliol, agost i setembre hem pogut gaudir de molts i variats concerts, des de James Brown a tots els grups punters del rock català, passant per Joaquín Sabina i Los Rodríguez, en Lluís Llach, o el macroconcert *El gusto es nuestro* que aplegà Ana Belen, Víctor Manuel, Miguel Ríos i Joan Manuel Serrat en un mateix escenari.

Pel que fa al rock català, aquest ha estat un estiu pròdig en actuacions, els *Lax'n'Busto* i els *Gossos* encapçalen el rànquing amb tres actuacions. Hem pogut veure també *Els Pets*, *Sau*, *Sopa de Cabra*, *Oculis*, *Fora des Sembrat*, *Tots Sants*, *Ja t'ho diré...* I els *Brams* en un concert per demanar la llibertat dels insumisos presos. En definitiva, un estiu molt potent. **T. M. F**

Ja t'ho diré Moviments salvatges

Són dues vegades pel que va d'any que aquests menorquins visiten l'illa germana i ens conviden a tastar els *Moviments salvatges* amb un directe que no ens fa pensar gens amb el gravat. Els *Ja t'ho diré* comencen a principis dels 90 en aquesta línia ascendent. Els abans *Indecisos* combinaven els temes en la nostra llengua amb cançons cantades en espanyol. El seu desembarcament en terres gironines féu que, a poc a poc, l'acollida del públic envers els seus ritmes d'aroma salabrosament mediterranis anàs en augment. Quan fa uns deu anys que aquesta banda rutlla pels escenaris, amb records salats, amors i paisatges marins de Menorca, arriba el moment d'un disc més madur i amb una qualitat musical que fusiona les lletres (poemes ?) i els ritmes sense que te n'adonis. Aquest darrer disc

ja t'ho diré

compta amb el prestigiós suport, en una cançó, *Res no és nou*, d'en Quim Portet, que per altra banda si no s'hagués produït no alteraria el resultat final del disc.

Quan res no es movia en el panorama musical català i alguns dels seus components començaven a posar cara de funcionaris, ens trobam aquest disc, i una banda que duu públic castellanoparlant de tota la vida als seus concerts i a comprar el seu darrer disc sense conèixer gaire el català ni molt manco estimar-lo. **Àlex Volney**

Podeu adquirir EL MIRALL a les següents llibreries:

Barcelona	Ona	Palma	Embat
Barcelona	Signe	Palma	Ereso
Ciutadella	Llibreria Pau	Palma	Jaume de Montsó
Eivissa	Vara de Rei	Palma	Llibres Mallorca
Inca	Casa Pedrós	Palma	Quart Creixent
Palma	Alcaide	Palma	Selecta
Palma	Aloma	Palmanyola	Papereria Clips
Palma	Balmes	València	Tres i Quatre
Palma	Born de Llibres		

I als principals quioscs de Palma.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Sr./a.....
 Adreça.....
 C/.....Núm.....Pis.....
 Codi Postal.....Població.....
 Telèfon.....
 Em subscric a la revista EL MIRALL, al preu de 3.000 ptes. de quota anual.
 Podeu presentar els rebuts a l'entitat bancària / d'estalvi que indic a continuació a la qual deman que els accepti i els carregui al meu compte:
 Banc/Caixa.....
 Agència/Oficina.....
 Cte./Lta. núm.....

Signatura

Pianos Can Garcias

Pere Josep Garcias

C/ Joan Maura, Bisbe, 10 - Palma (Mallorca)
 Tel. i Fax: 46 20 16

VENDA DE PIANOS VERTICALS I DE COA

Primeres marques europees

BLÜTHNER • BÖSENDORFER • C. BECHSTEIN • FEURICH • FÖRSTER
 FURSTEIN • GAVEAU • GROTRIAN-STEINWEG • HOFFMANN • IBACH
 KEMBLE • KINGSBURG • OTTO-BACH • PETROF • PFEIFFER • PLEYEL
 RAMEAU • RÖNISCHE • RÖSLER • SAUTER • SEILER • SCHOLZE
 STEINGRAEBER & SÖHNE • WAGNER • WEINBACH • ZIMMERMANN

Especialistes en pianos per a professionals i pianos d'estudi
 El millor servei post-venda. Més de 50 anys d'experiència

AFINACIONS • REPARACIONS • RESTAURACIONS
 LLOGUER DE PIANOS NOUS O RESTAURATS
 INSTRUMENTS HISTÒRICS
 (CLAVICEMBALLS • FORTEPIANOS • ORGUES LITÚRGICS)
 PIANOS ELÈCTRICS • ACCESSORIS • TRANSPORTS

ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BALEARS «CIUTAT DE PALMA»

**T
E
M
P
O
R
A
D
A
1
9
9
6
-
9
7**

DATA	DIRECTOR	SOLISTES	PROGRAMA	Els concerts comencen tots a les 20:45 h.
CONCERT 1 17-10-96	P. BENDER	GABRIEL TACCHINO	SIBELIUS: Finlàndia (opus 26) GRIEG: Concert de piano núm. 1 (opus 16) BRAHMS: Simfonia núm. 1 en la menor (opus 68)	
AUDITORIUM				
CONCERT 2 31-10-96	P. BENDER	GUNDULA JANOWITZ	WAGNER: Tannhäuser (obertura) WAGNER: Lohengrin (preludi) WAGNER: Lohengrin (aria d'Elsa) WAGNER: Die Meistersinger (obertura) WAGNER: Der Fliegende Holländer WAGNER: Tristan und Isolde (preludi i Liebestod) WAGNER: Die Walküre (Der ritt der Walküren)	
AUDITORIUM				
CONCERT 3 7-11-96	P. BENDER	MAURICE ANDRÉ	VIVALDI: Concert per a dues trompetes en fa major ALBINONI: Concert per a trompeta i oboè HUMMEL: Concert per a trompeta BRAHMS: Simfonia núm. 3 en fa major (opus 90)	
AUDITORIUM				
CONCERT 4 28-11-96	ODON ALONSO	LAURENT ALONSO	CHAPÍ: El tambor de granaderos (obertura) GRANADOS: Goyescas (intermedi) JIMENEZ: La Boda de Luis Alonso (preludi) FALLA: Noche en los jardines de España R. STRAUSS: El cavaller de la rosa	
AUDITORIUM				
CONCERT 5 05-12-96	P. BENDER	FRANCISCA CUART soprano GABRIEL AGUILERA baríton STANISLAS ARRAEZ tenor BERNAT CIFRE: recitador CAPELLA MALLORQUINA I CORS TEATRE PRINCIPAL (Director: B. Julià)	BERNAT JULIÀ: Nureduna (estrena) Sobre el poema de Costa i Llobera per a cors, solistes i orquestra	
AUDITORIUM				
CONCERT 6 21-12-96	P. BENDER	I. ROGOFF COR STUDIUM (Director: C. Ponsetí)	MENDELSSOHN: Psalm núm. 42 (opus 42) RACHMANINOV: Concert núm. 2 per a piano i orquestra (opus 18) SAINT-SAENS: Oratori de Nadal (opus 12)	
AUDITORIUM				
CONCERT 7 16-01-97	SALVADOR ACCARDO	SALVADOR ACCARDO	BEETHOVEN: Romança núm. 1 per a violí i orquestra en sol major (opus 40) BEETHOVEN: Romança núm. 2 en fa major (opus 50) VIOTTI: Concert núm. 22 per a violí i orquestra en la menor BEETHOVEN: Simfonia núm. 1 en do major (opus 21)	
AUDITORIUM				
CONCERT 8 13-02-97	P. BENDER	BASHKIROV	BEETHOVEN: Concert núm. 6 per a piano i orquestra (opus 61) BRAHMS: Simfonia núm. 4 en mi menor (opus 98)	
AUDITORIUM				
CONCERT 9 27-02-97	P. BENDER	NATASHA ELVIN PETER USTINOV narrador	BRITTEN: Guia d'Orquestra per als joves ELGAR: Concert per a violí i orquestra en si menor (opus 61) COPLAND: Lincoln's Portrait ELGAR: Pompa i circumstàncies (opus 39)	
AUDITORIUM				
CONCERT 10 20-03-97	SALVADOR MAS	CORAL UNIVERSITÀRIA DE LES ILLES BALEARS (Director: J. Company)	HAYDN: Simfonia núm. 100 en sol major (militar) MOZART: Missa en do menor (kv 427)	
AUDITORIUM				
CONCERT 11 10-04-96	LUIS REMARTÍNEZ	ANA RODRIGO	BRAHMS: Variacions sobre un tema de Haydn (opus 56a) RODRIGO: Cuatro madrigales amatorios TOLDRA: Cançons castellanes DVORAK: Simfonia núm. 6 (opus 60)	
AUDITORIUM				
CONCERT 12 17-04-97	ANTONI ROS MARBÀ	ALBERT ATTENELLE	MONTSALVATGE: Sortilegis CHOPIN: Concert núm. 1 per a piano i orquestra (opus 11) BRAHMS: Simfonia núm. 2	
AUDITORIUM				
CONCERT 13 24-04-97	W. STIEFEL	BLANCO-CORTÈS	MOZART: concert per a dos pianos (kv 365) BRUCKNER: Simfonia núm. 3	
AUDITORIUM				
CONCERT 14 01-05-97	P. BENDER	BÀRBARA WALUS SUSANA PACHECO	W. LUTOSLAWSKI: Partita per a violí i orquestra ROSAURO: Concert per a marimba STRAVINSKY: La consagració de la primavera	
AUDITORIUM				

PREUS I RESERVA D'ABONAMENTS

Els preus de les localitats seran de 2.500 ptes. • Localitat carnet jove (*): 500 ptes. • Localitat carnet d'estudiant (*): 500 ptes.
Abonaments pels 14 concerts: 21.000 ptes. • Abonament carnet jove: 7.000 ptes. • Abonament carnet d'estudiant: 7.000 ptes. (*)
Sistemes de pagament: al caomptat • per "la Caixa" • a les taquilles de l'Auditori • a les oficines de la FPBM • Servicaixa
Per a més informació cridau a la Fundació Pública de les Illes Balears per a la Música, c/ Joan Rosselló, 22-B, 07013 Palma. Tel. 28 75 65

(*) A la Fundació Pública per a la Música

Bang & Olufsen

DISTRIBUIDOR EXCLUSIU
PER A MALLORCA

Radio Control

LA RAMBLA, 15

Tel.: 71 36 58

07003 PALMA DE MALLORCA